

زہ روبوٹ یم

لیکوال
آیزک آسیموف

ژباړونکی
رحمت شاه فراز

Ketabton.com

پڙندڻه

د ڪتاب نوم: زه رويوٽ ٻيم

ليڪوال: آيزڪ آسيموف

ٽراڻوئي: رحمت شاه فراز

ڪمپوز او ڊيزاين: رحمت شاه فراز 078-063-48-38

ايميل: rsfaraz4@gmail.com

فيسبوڪ: RS Faraz

واٽساپ اڀيڪه: 0092 311 42 25 611

د ليکوال پېژندنه

آيزک آسيموف د جنوري په دوهمه، ۱۹۲۰ کال په روسيه کې نړۍ ته سترگې پرانيستې. آسيموف درې کلن وو چې کورنۍ يې امريکا ته کډه شوه. کورنۍ يې په نيويارک ايالت کې گڼ پلورنځي درلودل. د دوی په پلورنځيو کې چې د ساينسي افسانونو مجلې خرڅېدې، زلمي آيزک يې په لوست لاس پورې کړ. ده له کيسو سره ډېره مينه لرله او پخپله يې هم د ساينسي افسانونو ليکل پيل کړل. دی چې نولس کلن وو، د ساينسي افسانو په مجلو يې خپلې کيسې وپلورلې.

د مجلو خپروونکو به د آسيموف د کيسو په بدل کې پيسې هم ورکولې، خو په کيسو، گټلو پيسې يې د ژوند څرخ نه تاوېده، نو خپلو زده کړو ته يې دوام ورکړ او څه موده وروسته يې کولمبيا پوهنتون ته مخه کړه او په ۱۹۳۹ کې يې په کيميا کې ليسانس واخيست. بيا يې يو څو کاله د امريکا په پوځ کې عسکري وکړه. په ۱۹۴۵ کې چې دوهمه نړيواله جگړه پای ته ورسېده، نوموړی بېرته کولمبيا پوهنتون ته راستون شو او په ۱۹۴۸ کې يې په بايوکيميا کې دوکتورا واخيسته. له ۱۹۴۹ نه تر ۱۹۷۹ پورې يې د بوستن پوهنتون په طبي پوهنځي کې بايو کيميا تدريس کړه. په ياد پوهنتون کې د تدريس ترڅنگ آسيموف ليکوالي هم کوله. تر ۱۹۵۸ کال را دېخوا، د آسيموف زړه ته ولوېده چې نور يې له تدريس سره علاقه نشته او غوښتل يې چې ليکوال شي.

آيزک آسيموف په ۱۹۴۲ کې له جرېروې بلوچرمن سره واده وکړ او دوه زامن يې ترې پيدا شول. آيزک او جرېروې ۲۸ کاله د واده په تار تړلي وو، خو په ۱۹۷۰ کې يې طلاق واخيست او آيزک په همدې کال يو څه موده وروسته، له جينيت جېپسن سره واده وکړ.

په ۱۹۴۱ کې، روبي، چې د دې کتاب لومړنۍ کيسه ده، چاپ شوه. تر دې وروسته، آسيموف د رويوتونو په باره کې د کيسو يوه لړۍ وليکله. په ۱۹۵۰ کې يې خپلې کيسې را ټولې کړې او ټولې يې يو ځای د ((زه رويوت يم)) تر عنوان لاندې خپرې کړې. ورپسې آسيموف د ساينسي افسانونو د کتابونو په يوه نوي کلکسيون کار پيل کړ او دې کتابونو ته يې د ((بنسټ)) نوم ورکړ. په دې کتابونو کې، آيزک د ملتونو او نړۍ د راتلونکي په باره کې ليکنې کړې، خو کيسې يې د تاريخي کتابونو په سبک ليکل شوې. د آسيموف بنسټ نومي کتابونه د ده د رويوتي کيسو په حيث ډېر زيات مشهور شول. نوموړی د خپل وخت د ساينسي افسانو له درې سترو ليکونکو څخه وو، چې دوه نور يې آرتر سي کلارک او رابرټ هينلين وو.

آسيموف تر ټولو زيات د خپلو ساينسي افسانو له کبله شهرت لري، خو ده په نورو موضوعاتو هم

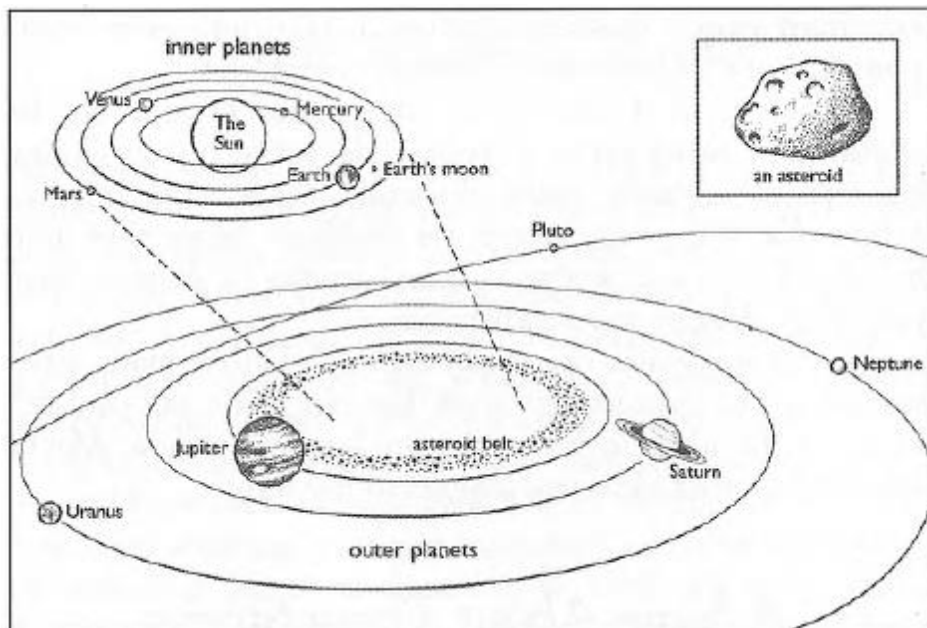
کتابونه ليکلي. نوموړي تاريخي کتابونه، ژوندليکونه، د نصاب ساينسي کتابونه او د ساينسي افسانو په هکله مقالې هم ليکلې. دغه راز، د ماشومانو لپاره يې هم يو شمېر کتابونه ليکلي. د آسيموف تر څلور سوو زيات کتابونه او په سوونو مقالې چاپ شوې دي. آيزک آسيموف د گڼو جايزو گټونکی هم دی.

آيزک آسيموف د ۱۹۲۲ کال، د اپريل په شپږمه له دې نړۍ سترگې پټې کړې. د ساينسي افسانو د نورو ليکوالو پر خلاف، د نوموړي ليکنو او اثارو تر دې دمه خپل ارزښت له لاسه نه دی ورکړی. ډېری هغه نظريات چې آسيموف په خپلو ليکنو کې وړاندې کړي، نن ورځ په حقيقت بدل شوي او ممکن ځينې نظريات يې په راتلونکي کې عملي بڼه خپله کړي.

د دې کيسو په هکله يو يادښت

آسيموف چې په ۱۹۳۰ کلونو کې د روبوټونو په هکله کيسې وليکلې، لا هم فضا نه وه کشف شوې او هېڅ انسان د ځمکې له جاذبه قوې نه وو وتلی او په فضا کې يې پښه نه وه ايښې. دغه راز، فضايي تمځايونه هم نه ول. لومړنۍ مصنوعي سپوږمکۍ چې فضا ته وختله، سپټنيک نومېدله، چې روسي ساينسپوهانو جوړه کړې او په ۱۹۵۷ کال کې فضا ته واستول شوه. په ۱۹۶۹ کې امريکايي ستورمزي، نيل آرمسټرانگ لومړی ځل په سپوږمۍ پښه کېښوده. نن ورځ، په فضا کې نړيوال فضايي تمځای شتون لري او د بېلا بېلو هېوادونو ستورمزي او ساينسپوهان د شپږو مياشتو په موده هورې پاتې کېدی شي. په دې سربېره، ساينسپوهانو د نورو سيارو مثلاً مريخ، عطارد، اورانوس، نپتون، زحل او مشتري په هکله د څېړنو لپاره لمریز نظام ته هم سپوږمکۍ استولې دي.

اوسمهال، زياتره روبوټونه ساده ماشينونه دي، ځينې روبوټونه په کورونو کې پاک کاري کوي او يو شمېر يې په فابريکو کې توکي جوړوي. ساينسپوهانو يو شمېر داسې روبوټونه هم جوړ کړي چې گرځېدی او د انسانانو په څېر خبرې اترې کولی شي. خو کوم وخت چې آسيموف خپلې کيسې ليکلې، روبوټونو شتون نه درلود او تر دې دمه لا نه وو اختراع شوي.

آسيموف په دې اند وو چې په راتلونکي کې به رويوتونه ټول پېچلي او ستونزمن کارونه وکولی شي. د ده په کيسو کې رويوتونه ځيرک ماشينونه دي، چې فکر او زده کړه کولی شي. خو آسيموف په دې باور وو چې ممکن خلک له دې ماشينونو ووېرېږي. نو، د رويوتونو لپاره يې درې قوانين هم وضع کړل چې هر رويوت بايد غاړه ورته کېږدي. درې واړه قوانين بايد د جوړېدو پر وخت د هر رويوت په حافظه کې ځای پر ځای شي. دغه قوانين د رويوتونو چلند کنټرولوي او خوندي موجودات ترې جوړوي.

آسيموف غوښتل چې په خپلو کيسو کې وړاندې کړی ساينس د امکان تر کچې واقعيت ته نږدې کړي. نوموړي له ساينسي لغتونو او نظرياتو پرېمانه استفاده کړې. دغه راز د خپلو کيسو لپاره يې يو شمېر خاص الفاظ هم منځته راوړي، تر دې چې ځينې لغتونه يې د انگليسي-ژبې يوه برخه گرځېدلي دي. مثلاً اوس چې خلک د رويوتپوهنې په هکله خبرې کوي، نو Robotics ورته کاروي، چې د آسيموف اختراع کړې کلمه ده.

د ((زه رويوت یم ۲۰۰۴)) په نوم فلم هم د دغه کتاب له نوم سره ورته دی، خو په فلم کې د دې کتاب يوه کيسه هم نه ده راغلې. دغه فلم د يوه بل ليکوال پر کيسه جوړ شوی، خو په فلم کې د رويوتپوهنې په هکله د آسيموف يو شمېر نظريات انځور شوي دي.

د ساينسي افسانو هغه کلمې چې آسيموف اختراع کړې

- * ټاکسي جايرو (taxi-gyro): هغه ټاکسي چې الوتلی شي.
- * ويزيووکس (visivox): په راتلونکي کې يو ډول تياتر.
- * پوزيتروني ماغزه (positronic brain): يو ډول ټکنالوژي چې له مخې يې روباتونه د روباتپوهنې درې قوانينو ته غاړه ږدي.
- * کنورټر (converter): هغه ماشين چې د لمر انرژي جمع کوي، حالت يې بدلوي او بيا يې ځمکې ته استوي. دغه انرژي د يوې وړانگې په شکل استول کېږي.
- * الکتروني توپان (electronic storm): د الکترونونو (منفي برق) لويې ورېځې چې توپانونه جوړوي او د الکترونيکي ماشينونو لپاره ستونزې جوړوي.
- * ایل ټيوب (L-tube): د کنټرول يوه برخه.
- * د وړانگې مدير (beam Director): هغه ماشين چې د انرژۍ وړانگې ځمکې ته استوي.
- * امپريشن (impression): د جوړېدو په وخت کې د روبات په پوزيتروني ذهن کې قوانين يا پوهه ځای پر ځای کول.
- * د روباتونو ارواپوه (robot-psychologist): هغه څوک چې د روباتونو چلند څېړي.
- * روباتپوهنه (robotics): هغه پوهه چې روباتونه څېړي.
- * مټريکس ميخانيک (matrix mechanics): د رياضياتو يو څانگړی او پرمختللی ډول.
- * هايپر اټومي انرژي (hyperatomic energy): د انرژۍ هغه ډول چې له اټومي انرژي خورا ډېره قوي ده.
- * هايپر اټومي ډرايو (hyperatomic drive): هغه ماشين چې خورا قوي انرژي مصرفوي. په دې کيسو کې فضايي بېړۍ د نور په سرعت حرکت کولی شي، ځکه چې هايپر اټومي ډرايوونه لري.
- * هايپر بيس (Hyper Base): يو خاص فضايي تمځای چې هلته هايپر اټومي انرژي توليدېږي.
- * ويډيوفون (videophone): هغه ټليفون چې په هغه کې مقابل لوری ليدلی هم شئ.

(۱)

ډاکټر سوزن کالوين - د روبوټونو ارواپوهه

د روبوټپوهنې درې قوانین

1. یو روبوټ باید انسان ته زیان ونه رسوي. او نه باید یو انسان زیانمنېدو ته ورکړي.
2. یو روبوټ باید د انسان هر امر پر ځای کړي، مگر دا چې دغه امر یې له لومړي قانون سره په ټکر کې وي.
3. یو روبوټ باید د خپل ځان ساتنه وکړي، مگر دا چې دغه ساتنه له لومړي او دوهم قانون سره په ټکر کې وي.

د روبوټپوهنې لارښود کتاب، ۲۰۵۸ زېږدیز

خپلو یادښتونو ته مې وکتل او یو مې هم خوښ نه شو. زه په نیویارک کې د امریکايي روبوټونو شرکت ته راغلی وم. غوښتل مې چې د روبوټونو له مشهورې ارواپوهې، ډاکټر سوزن کالوين سره خبرې وکړم او پر هغې یوه مقاله ولیکم. خو درې ورځې تېرې شوې وې او تر اوسه پورې مې یوازې د ډاکټر کالوين د کاري ژوند په باره کې معلومات موندلي وو. دغه حقایق بسنده نه وو. ما غوښتل چې د روبوټونو د جوړونې په هکله د هغې په افکارو او احساساتو ځان پوه کړم.

سوزن کالوين په ۱۹۸۲ کال کې زېږېدلې. په همدې کال لاريسن رابرتسن د امريکايي رويوتونو شرکت جوړ کړ. په شل کلنۍ کې سوزن، ډاکټر الفرډ ليدلی وو چې لومړنی رويوت يې نندارې ته وړاندې کړ. دې رويوت خبرې او حرکت کولی شوی. ياد رويوت چې په مريخ باندې د څېړنو لپاره جوړ شوی وو، ډېر ستر او بدرنگه ماشين وو.

سوزن يوه جدي او ځيرکه نجلی وه او ښوی مخ يې درلود. له خلکو او شاوخوا شيانو سره به يې سوړ چلند کاوه. خو دې چې رويوتونه وليدل او له ډاکټر لانينگ سره يې خبرې وکړې، نو يو څه د خوښۍ او هيجان احساس يې وکړ.

تر ۲۰۰۲ کال پورې کمپيوټرونه د رويوتونو د «مغزو» په توگه استعمالېدل. بيا يو څو کاله وروسته، ډاکټر رابرتسن پوزيتروني ماغزه اختراع کړل. تر دې وروسته، سوزن پخپله هم پوزيتروني ماغزه ډيزاين کړل. په ۲۰۰۷ کال کې، سوزن د امريکايي رويوتونو له شرکت سره يو ځای شوه. نوموړې په دې شرکت کې رويوت-ارواپوهه وه. پنځوس کاله يې په رويوتونو څېړنه وکړه او دا يې وموندل چې د دوی ذهنونه په څه ډول کار کوي. دې ساينسپوهان وليدل چې داسې رويوتونه جوړوي چې تر پخوا ډېر ځيرک او ځواکمن دي. اوسمهال سوزن پنځه اويا کلنه وه او په امريکايي رويوتونو شرکت کې يې کاري موده پای ته رسېدلې وه. دې تقاعد اخيسته.

همدا هغه معلومات وو چې د خپلې مقالې لپاره مې ترلاسه کړي وو. خو ما د نوموړې ډاکټرې په هکله لا ډېر شخصي معلومات غوښتل.

ډاکټر کالوين ته مې په مسکا وويل: ((هيله کوم له رويوتونو سره د خپلو تجربو په هکله راته وغږېږئ. زه غواړم چې ستاسو او له رويوتونو سره ستاسو د ژوند په هکله پوه شم. زه غواړم چې ستاسو خپله کيسه واورم.))

سوزن راته ونه موسکل. زه فکر نه کوم چې هغې دې کله خندلي وي. خو غوسه هم نه ښکارېده. هغې ناڅاپه وپوښتل: ((د څو کلو يې؟)) د هغې ځيرکې او نېغې سترگې په ما کې خښې وې.

ومې ويل: ((دوه دېرش.))

ويې ويل: ((نو ستا به هغه وخت په ياد نه وي چې روبوټونه نه ول. له زرگونو کلونو راهيسې، انسان په شمسي نظام کې تنها ژوند کړی. خو نور نو اوس تنها نه يو. اوس موږ د مرستې لپاره خپل شاوخوا ته روبوټونه لرو او دغه روبوټونه تر انسانانو ډېر پياوړي، رښتيني او گټور موجودات دي. آيا په دې اړه دې کله فکر کړی؟))

ځواب مې ورکړ: ((نه، نه مې دی کړی.))

ويې ويل: ((ته چې يوه روبوټ ته گورې، نو يو ماشين وينې. يو فلزي او برېښنايي ماشين. خو تا له روبوټونو سره وخت نه دی تېر کړی، نو ځکه ته هغوی نه پېژنې. دوی له موږ نه ډېر پاک او غوره دي.))

ورته ومې ويل: ((هيله کوم خپلې کيسې راته وکړئ. گډستوريزه مجله خپل خبرونه په شمسي-نظام کې تر درې ميليونو زياتو وگړو پورې رسوي. دوی بايد په دې پوه شي چې ته د روبوټونو په باره کې څه وينا ورته لرې.))

خو روبوټ-ارواپوهې زما خبرو ته غوږ نه وو نيولی. هغې د ماضي په باره کې فکر کاوه. ويې ويل: ((رښتيا ده چې پنځوس کاله مخکې امريکايي روبوټونو شرکت داسې روبوټونه جوړ کړل چې په ځمکه استعمالېدل. خو اوس په ځمکه هېڅ څوک هم روبوټ نه لري. خو زما يې يوه بېلگه يادېږي چې روبي نومېدله. زه چې دې شرکت ته راغلم، يو کال وروسته يې هغه روبوټ ټوټې، ټوټې کړ. تر دې وخته پورې، يې تاريخ تېر شوی وو.))

د يو څو شېبو لپاره يې خبرې بس کړې. خو ما هېڅ هم ونه وويل. اخر يې خبره وغځوله.

((روبي غږ نه درلوده. نوموړی نه غږېدونکی روبوټ وو. روبي د دې لپاره جوړ شوی وو چې له ماشومانو ساتنه وکړي. هغه يو ماشوم پالونکی (ايا) وو...))

(۲)

روبي

((اته نوي! نهه نوي! سل!!)) گلوريا تر ونې شاته پټه وه او په لوړ غږ يې حساب کاوه. خپلې سترگې يې پرانيستې. شاوخوا يې وکتل. روبي يې يوې خوا ته هم ونه لیده. ورو له ونې را وخوځېده.

وړې ماشومې له ځان سره فکر وکړ: ((ممکن کور ته به ننوتی وي. دا خو غلط کار دی. هغه غالې کوي. دی باید په دې ډول دغه لوبه ونه کړي. څو ځله مې ورته ويلي.))

گلوريا د ودانۍ په لور گامونه واخيستل. ډېر وروسته يې غږ واورېده. ډنگ-ډنگ-ډنگ. د روبي فلزي پنبې په ځمکه کړنگېدلې. دنگ روبيوټ د خپل پټېدو ځای پرې ايښی وو او د ونې په خوا يې منډې وهلې.

گلوريا چيغه کړه ((ودرېره، روبي. ته بايد تر هغو منډه وا نه خلې چې ما نه يې پيدا کړی.)) گلوريا د ونې په لور منډه کړه، خو روبي ترې ډېر تېز وو. تر ونې داسې لس گامه لرې روبي ناڅاپه ورو شو. گلوريا ترې تېره شوه او لومړی يې ونې ته لاس ور وړ.

اته کلنې نجلۍ چيغه کړه: ((روبي منډې نه شي وهلې!!)) ښکته او پورته يې ټوپونه وهل او له خوشالۍ يې خندل: ((ما وگټله! ما وگټله!!))

بالکل، روبي هېڅ ځواب ور نه کړ، ځکه هغه خبرې نه شوی کولی. هغه روان شو. گلوريا هم پسې

منډه کړه، خو ډېرې ورو منډې يې وهلې او هغه يې راگير نه شو کړی. اخر، گلوريا ودرېدلې او ويې خندل ((ودرېره روبي! په خپل ځای ودرېره. اوس زه ځم چې پټه شم.))

روبي د گلوريا امر پر ځای کړ. خپل سر يې په هو وخوځاوه، مخ يې ونې ته کړ او خپلې سترگې يې پټې کړې. دا ځل گلوريا د پټېدو ځای ته منډه کړه.

تر پوره سل ثانيو وروسته، د روبوټ سرې سترگې خلاصې شوې او شاوخوا يې وکتل. سمدستي پوه شو چې گلوريا تر لويې تېرې شاته پټه ده. روبي د هغې د لمنې يوه پيڅکه ليدلې وه. روبي، سوکه سوکه د وړې ماشومې د پټېدو ځای ته ور روان شو. يو لاس يې د هغې خواته اوږد کړ او بل لاس يې په فلزي پښه ولگېده، کړنگ يې شو.

گلوريا له تېرې هاخوا ته لاړه او په ژړا يې وويل: ((ته غالې کوې. اوه! له دې لوبې ډېره سترې شوې يم. نور يې نه غواړم. زه سورلۍ غواړم.))

خو روبي سر وښوراوه او ځمکې ته يې وکتل.

گلوريا په نرمه ژبه وويل: ((روبي، زه غلطه وم، تا غالې نه کولې. بښنه غواړم. هيله کوم، ماته يوه سورلۍ راکړه.))

خو روبي يو ځل بيا خپل سر وښوراوه.

گلوريا وژړل: ((بايد په خپلو اوږو چکر راکړې او که يې را نه کړې، نو نور درته هېڅ کيسې نه کوم.))

روبي په احتياط وړه نجلۍ ور پورته کړه او په خپلو قوي او پراخو اوږو يې سپره کړه. بيا يې د وښو په لور منډه کړه چې د انگړ ها بل لوري ته را شنه شوي وو. دلته ودرېدلې، ورو يې گلوريا په نرمو وښو ښکته کړه. گلوريا په خوشالۍ وخنډل. روبي په تمه شو او بيا يې ورو د هغې وېښتان کش کړل.

گلوريا په موسکا وويل: ((کوم څه غواړې؟)) روبوټ بيا د هغې وېښتان کش کړل.

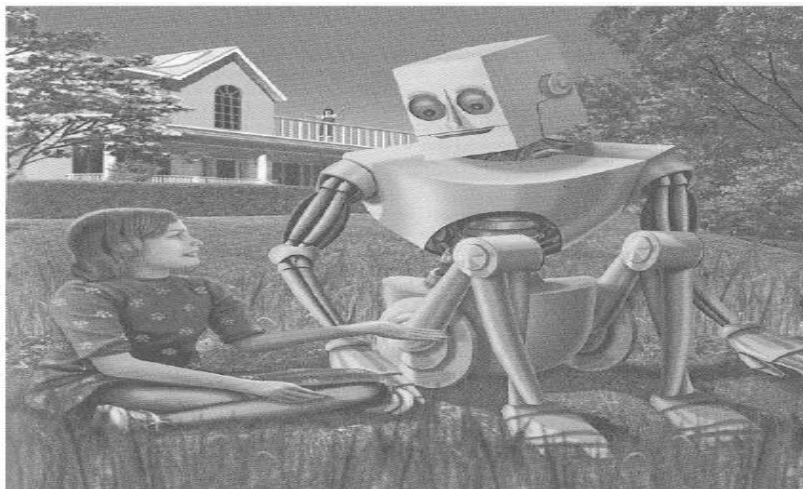
گلوريا وويل: ((اوه... پوهېږم چې ته څه غواړې. ته غواړې چې کيسه واورې.))

روبي ژر خپل سر په هو وښوراوه.

گلوريا وويل: ((اوه، سمه ده. و نه و. يو وخت يوه وړه نجلۍ وه چې نوم يې ...))

روبي چې کيسې ته غوږ نيولی وو، سرو سترگو يې ځلا کوله.

گلوريا د کيسې تر ټولو په زړه پورې برخې ته رسېدلې وه چې يوه چيغه يې واورېده. ((گلوريا!)) د
ښځې غږ زير او له وارخطايي ډک وو.

گلوريا اړېمې وايست او روبې ته يې وويل: ((مور مې غږ کوي. بېرته مې کور ته يوسه، روبې!))
روبي يې سمدستي خبره ومنله. گلوريا يې يو ځل بيا خپلو اوږو ته پورته کړه. روبوټ د مېرمن
وېستېن خبره همېش سمدستي په ځای کوله. د گلوريا پلار ډېر ښه سپړی وو، خو د مور له لاسه يې
روبي ډېر خوړېده. روبوټ ايا او ماشومه دواړه کور ته راوړسېدل.

گريس ويستېن په غوسه وويل: ((گلوريا، چېرته وې؟))

گلوريا ځواب ورکړ: ((له روبې سره وم، مورې.))

مېرمن ويستېن وويل: ((روبي، ته اوس تلای شې، او تر هغو رانه شې چې ما درته غږ نه وي کړی.))
روبي مخ واړاوه او روان شو.

گلوريا چيغه کړه: ((ودرېږه؛ مورې! پرېږده چې پاتې شي. ما هغه ته کيسه کوله او لا مې ختمه نه
ده.))

مور يې وويل: ((گلوريا!))

گلوريا وويل: ((خير دی، مورې! هغه ډېر خوړ ده.))

مېرمن ويستين وويل: ((گلوريا، بس پرې پې ږده، که نه د يوې اونۍ لپاره به د رويي مخ هم ونه وينې.))

گلوريا وويل: ((سمه ده)). په سترگو کې پې اوښکې ډنډ وې. ((خو ما رويي ته د هغه د خوښې کيسه کوله او ...))

رويوت ښکته وکتل او ورو پې قدمونه واخيستل.

جورج ويستين ارامه وو. نن يکشنبه وه. په اونۍ کې همدا يوه ورځ له دندې رخصت وو. په دې ورځ به پې له ښې غرمۍ خوند واخيسته او بيا به ورځپانې ته کېناسته. نو چې مېرمنه پې خونې ته راغله او ترڅنگ پې ودرېدله، هېڅ ښه احساس پې ونه کړ. څو شېبې پې مريخ ته د سفرونو په تړاو د خبرونو لوستل وغځول. مېرمن ويستين دوه دقيقې په صبر ورته ناسته وه. بيا پې په بې صبرۍ دوه دقيقې نور هم انتظار وايست.

آخر پې خوله چوله کړه.

ويې ويل: ((جورجه!))

ويستين ورځپاڼه ښکته کېښوده او خپلې مېرمنې ته پې مخ ور واړاوه.

ويې پوښتل: ((څه دي، گرانې؟))

ويې ويل: ((جورجه! خبره د گلوريا او هغه مردار ماشين ده. هغه... هغه رويوت چې گلوريا ورته رويي وايي. يوه شېبه هم د گلوريا شا نه پرېږدي.))

ښاغلي وېستين وويل: ((ښه، نو همدا يې وظيفه ده. رويي د گلوريا پالونکې دی. او هغه اصلاً مردار يا خطرناک ماشين نه دی. هغه په شته رويوتونو کې تر ټولو غوره دی.))

مېرمن ويستين په غوسه خبره وغځوله: ((ماته غوږ شه، جورججه! زه نه غواړم چې يو ماشين زما د لور پالنه وکړي. هېڅ څوک په دې نه پوهېږي چې دی څه فکر کوي.))

د ويستين تندې تريو شو. غوسه ورغله او له څېرې پې داسې اېسېدل چې گنې نه پوهېږي چې اوس ستونزه په کوم ځای کې ده. ويې ويل: ((رويي له دوو کلونو را په دې خوا د گلوريا ساتنه کوي. مخکې خو دې دا اندېښنه نه ښودله.))

گريس وويل: ((اولو کې خو زه اندېښمنه نه وم، خو...))

جورج د خپلې مېرمنې په خبرو کې ور ودانگل: ((روبي د همدې لپاره جوړ شوی چې د يوه ماشوم پالنه وکړي. هغه ډېر نرم خويه او ښکلې رغول شوی.))

((خو ممکن يو څه پېښ شي او هغه... هغه بلا ممکن لېونی او...)) گريس خپله خبره پوره نه شوه کړې.

جورج وويل: ((دا هېڅ امکان نه لري، د روبې د اخیستلو په وخت کې مو د روبوټپوهنې په لومړي قانون بحث کړی وو. ته خبره يې چې يو روبوټ انسان ته زيان نه شي رسولی. خو په هر حال، له گلوريا نه يې نه شي لرې کولی. گلوريا له روبې سره مينه لري.))

گريس وويل: ((خو جورج، گلوريا له نورو ماشومانو سره لوبې نه کوي. هغه يوازې غواړي له هغه ماشين سره اوسي. موږ بايد له هغه خطرناک شي نه ځان خلاص کړو. زه ترې وېرېږم. بېرته يې په امريکايي روبوټونو شرکت وپلوره. په دې باره کې مې په هغه شرکت کې له يو چا سره خبرې کړې دي.))

جورج په دې خبره لا ډېر غوسه شو. ويې ويل: ((نه، گريس، دغه روبوټ به تر هغو دلته وي چې گلوريا لويه شوې نه وي. نه غواړم په دې باره کې نور څه واورم.))

مېرمن ويستېن او ښاغلي ويستېن د روبې په هکله يوه اونۍ شخړه وکړه. او هر ځل به ښاغلي ويستېن ويل: ((روبي به همدلته وي!)) خو هر ځل به يې ځواب تر پخوا يو څه کمزوری وو.

بالاخره، ويستېن د خبرو لپاره خپلې لور ته ورغی.

له گلوريا يې وپوښتل: ((زړه دې کېږي چې د نوي عصر تياتر ته ورشو.))

گلوريا وويل: ((اوه، ولې نه! روبي راسره تلې شي؟))

پلار يې په خفگان وويل: ((نه گرانې، خو چې بېرته کور ته راغلې بيا يې ورته کيسې کولې شې.)) له دې سره يې له خپلې لور نه مخ واړاوه، ځکه د خپلې لور مخ ته يې نه شوی کتلی.

گلوريا او پلار يې کور ته را ورسېدل.

وړې ماشومې چې څنگه له موټر نه ټوپ کړل، ويې ويل: ((د نوي عصر تياتر ډېر خوندور وو. زه

بايد د هغه په باره کې روبي ته هر څه ووايم.))

انگر ته يې منډې کړې، خو روبي هلته نه وو. ټول کور يې ولټاوه، خو په کور کې هم نه وو. اخر، خپلې مور ته ورغله: ((مورې، روبي چېرته دی؟))

مېرمن ويستين خپله لور په غېږه کې ور ټينگه کړه: ((گلوريا خفه نه شې، روبي لاړ.))

گلوريا چيغه کړه: ((لاړ؟ چېرته لاړ؟))

مېرمن ويستين وويل: ((ټول ځايونه مو ولټول، خو پيدا مو نه که.))

گلوريا وويل: ((بهرته به راشي؟)) گلوريا له ژړا ډکه وه.

مور يې وويل: ((گلوريا، روبي تش يو ماشين وو.))

په ژړا يې وويل: ((هغه مازې يو ماشين نه وو، زما ملگرې وو. زه يې بهرته غواړم، مورې.))

مېرمن ويستين خپل مېړه ته وويل: ((ډېر ژر به ژړا بس کي، په څو ورځو کې به يې هغه بدرنگه روبيوت هېر وي.))

گلوريا ژړا بس کړه، خو ورسره يې موسکا هم ختمه شوه. ډوډۍ يې نه خوړله او نه يې له چاسره لوبو ته زړه کېده. وړه ماشومه ډېره غلې شوې وه او مور يې يو ځل بيا اندېښمنه شوه.

يو ماښام گريس د ناستې خونې ته ننوته. جورج ورځپاڼه مخته نيولې وه. خپلې مېرمنې ته يې وکتل. ((څه خبره ده؟))

گريس ځواب ورکړ: ((گلوريا... هغه ډېره خفه ده.))

ويې ويل: ((ښه به وي چې روبي بهرته ورته راوړو.))

گريس وويل: ((نه! زه يو بل فکر لرم. گلوريا که دلته وي، نو روبي يې له ياده نه وځي. ښه به وي چې نيويارک ته يې يوسو.))

((نيويارک! په اگسټ مياشت کې دغه ښار تر ټولو بد حالت کې وي.))

گريس وويل: ((که هر څنگه وي، بايد لاړ شو، گلوريا به هلته نوي شيان وويني. له نوو ملگرو سره به وپېژني. او هغه ماشين به يې هېر شي.))

د گلوريا مور او پلار نيويارک ته د چکر په باره کې گلوريا ته وويل. گلوريا ډېره خوشاله وه. د سفر ورځ چې را ورسېده، وړې ماشومې ډېر زيات خندل. دوی چې په ټاکسي-جايرو کې هوايي ميدان ته روان وو، ناڅاپه يې خپلې مور ته مخ ور وگرځاوه:

((زه پوهېږم چې موږ ولې هغه ښار ته روان يو، مورې! موږ څو چې روبي پيدا کړو، کانه؟))

مور يې چې ځواب ور نه کړ، گلوريا خپله پوښتنه بيا وکړه.

مېرمن ويستن په کاوړ ور غبرگه کړه: ((شايد.))

۱۹۹۸ زېږديز کال وو او د گرځندويانو لپاره په نيويارک ښار کې د کولو او ليدلو لپاره گڼ شيان وو. ويستن کورنۍ د هسکې روزويلې ودانۍ سر ته وختل او لاندې ښار ته يې راوکتل. له موزيمونو او ژوبونو يې ليدنه وکړه. په يوه زړه کښتۍ کې يې په هېسن سيند کې سفر وکړ. گلوريا او مور و پلار يې په هوايي بېړۍ کې د ستراتوسفير پر سر الوتنه وکړه. په اوبتل کې د سمندر بېخ ته ښکته شول. درې واړو خريداري وکړه. خو گلوريا يوازې له روبيونو سره علاقه لرله. مېرمن ويستن نه غوښتل چې روبيونه وويني، خو گلوريا غوښتل چې يوازې روبيونه وگوري.

يوه ورځ د ساينس او صنعت په ميوزيم کې گلوريا ورکه شوه. مور او پلار يې د څو دقيقو لپاره ولټوله. اخر يې په يوه خونه کې له خبرې کوونکي روبيوت سره وموندله.

مور يې په غوسه کې ترې وپوښتل: ((گلوريا، ولې را وتښتېدې؟))

گلوريا ځواب ورکړ ((زه راغلم چې خبرې کوونکۍ روبيوت ووينم، مورې. فکر مې وکړ چې دی به خبر وي چې روبي چېرته ده.)) وړې ماشومې په ژړا شروع وکړه. ((زه بايد روبي پيدا کړم، مورې!))

مېرمن ويستن نه پوهېدله چې څه وکړي.

په همدې ماښام جورج ويستن يوازې دباندي ووت. چې بېرته راستون، خوشاله برېښېده.

په سهار کې يې خپلې مېرمنې ته وويل: ((زه يو نظر لرم.))

گريس وويل: ((اګوره د امريکايي روبيونو له شرکت نه روبي بېرته نه اخلو.))

جورج ورغبرگه کړه: ((نه، خو گلوريا فکر کوي چې روبي يو سړی وو. هغه يې ملگری وو. نو بيخي

همدا وجه ده چې له ذهنه يې نه وځي. موږ بايد گلوريا ته دا وښيو چې رويي انسان نه وو. دا بايد پوه شي چې رويي د يو څو فلزي ټوټو مجموعه وه چې په برق چلېده. نو په دې ډول به يې له ذهنه ووځي.))

گريس وپوښتل: ((نو څنگه به دا کار وکوي؟))

جورج وويل: ((ما د امريکايي رويوتونو له عمومي مدير سره خبرې کړې، هغه به موږ ته خپله فابريکه وښيي چېرته چې دغه رويوتونه جوړېږي. نو گلوريا به پوه شي چې رويوت اصلاً ژوندی موجود نه دی.))

مېرمن ويستين په خندا وويل: ((جورجه، څومره ښه نظر ده!))

ښاغلي ويستين وموسل.

ښاغلی سټرترز، د امريکايي رويوتونو د شرکت عمومي مدير وو. خبرې کول يې سخت خوښېدل. له ويستين کورنۍ سره يې په فابريکه کې د گرځېدو په باره کې خبرې کولې. مېرمن ويستين له رويوتونو سره هېڅ دلچسپي نه لرله. خو له ښاغلي سټرترز نه يې وغوښتل چې ځينې شيان ورته تشرېح کړي. هغې غوښتل چې لور يې د رويوتونو په هکله په هر څه پوه شي. خو د جورج ويستين صبر اخري پورې ته رسېدلی وو.

ويې پوښتل: ((هغه ساحه ليدلې شو چې هلته يوازې رويوتونه کار کوي.))

ښاغلي سټرترز په موسکا وويل: ((اوه، هو، هو. رويوتونه، رويوتونه جوړوي. هو، ولې نه. په ما پسې راشئ.))

سټرترز، ويستين کورنۍ لويې خونې ته ورسره بوتله. په خونه کې ډېرو زياتو رويوتونو په گډه کار کاوه.

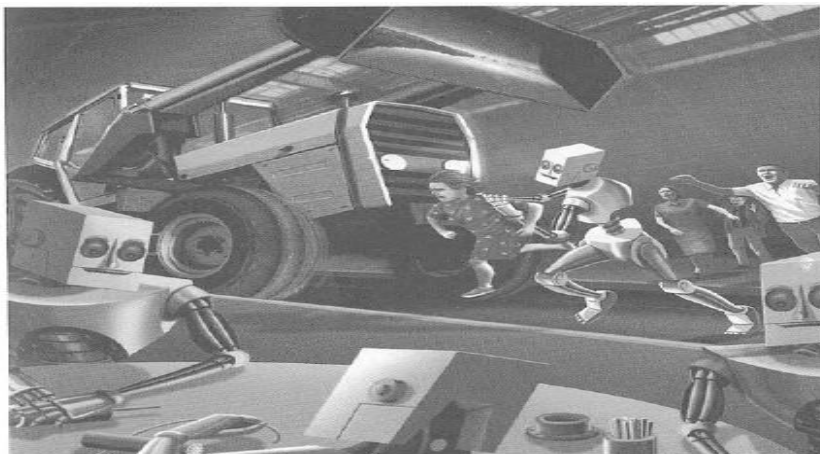
سټرترز په وياړ وويل: ((دغه دی، رويوتونه يوازې او په خوندي ډول په کار لگيا دي. تر اوسه پورې له رويوتونو سره هېڅ پېښه هم نه ده رامنځته شوې...))

گلوريا غوږ نه وو ورته نيولی. په خونه کې يو سپری هم نه وو. خو شپږ يا اووه رويوتونه وو چې د خونې په منځ کې يې په يوه مېز کار کاوه. گلوريا په ښه ځيرتيا ورته وکتل. ډاډه نه وه، خو يو رويوت داسې ښکارېده، لکه هماغه چې رويي وي!

گلوريا له هيجانه چيغه کړه: ((روي!)) گلوريا چې د روبي په لور خونې ته ور منډه کړه، هغه لوی تراکتور يې ونه لیده چې د دې لور ته را روان وو.

درې کسانو چې دغه صحنه يې لیده، وېرې ونيول. غړو يې کار پرېښود. جورج په خپلې لور پسې منډه واخيسته، خو ډېر ورو وو. نږدې وو چې تراکتور گلوريا ووهي.

خو روبي سمدستي را وخوځېده او گرندی راغی. د سترگو په رپ کې په اوږدو پښو د وړې نجلۍ څنگ ته راوړسېده. نجلۍ يې له لاسه ونيوله او د تراکتور له مسير نه يې هاخوا ته یووړه.

نیمه ثانیه وروسته، تراکتور له هماغه ځایه تېر شو چېرته چې گلوريا ولاړه وه.

د گلوريا مور او پلار خپلې لور ته ور منډه کړه او کلکه يې په غېږ کې ونيوله. گلوريا وخنډل. هغه نه پوهېدل چې لږ مخکې یو خطر ورته متوجه وو. هغې خپل ملگری، روبي موندلی وو.

مېرمن ویسټن خپله لور ښکته کړه او خپل مېړه ته يې مخ کړ. په غوسه يې وویل: ((دا هر څه تا پلان کړي، که نه؟ ته پوهېدې چې گلوريا به يې دلته پیدا کړي! روبي دلته د کار لپاره نه دی ډیزاین شوی؟))

جورج وویل: ((هو، گریس. زه پوهېدل چې روبي به همدلته وي. خو زه په دې نه پوهېدم چې دا هر څه به پېښ شي. او روبي به د گلوريا ژوند وژغوري. دا ځل يې نو بېرته نه شې شړلی.))

گریس ویسټن خپلې لور او روبي ته وکتل. روبي په خپلو قوي فلزي لاسونو کې وړه ماشومه نیولې

وه. سرو سترگو يې ځلا کوله.

مېرمن وېستن وويل: ((سمه ده جورجه!)) اسوبلی يې وکينين. ((له موږ سره ژوند کولی شي.))

سوزن کالوين وويل: ((گلوريا په ۱۹۹۸ کې روبي ومونده. تر ۲۰۰۲ کاله پورې، د امريکايي روبيوتونو شرکت خبرې کوونکي روبيوتونه هم اختراع کړي وو. خو هغه وخت ډېرو خلکو د هغوی په هکله اعتراضات او نيوکې وکړې. دوی وېرېدل. روبيوتونه اوس د انسانانو په څېر ښکارېدل او د هغوی غوندې چلند يې کاوه، او خلکو دغه شی نه خوښاوه. د ۲۰۰۳ او ۲۰۰۷ کلونو ترمنځ زياترو دولتونو پر ځمکه په روبيوتونو بنديز ولگاوه.

ومې پوښتل: ((نو آيا گلوريا بايد روبي بېرته شرکت ته وسپاري؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((هو، زه چې په ۲۰۰۷ کال کې د امريکايي روبيوتونو شرکت ته راغلم، شرکت له مالي ستونزو سره مخ وو. وجه يې دا وه چې دوی په ځمکه روبيوتونه نه شوی خرڅولی. خو بيا موږ د روبيوتونو يو نوی ډول ايجاد کړ. دغو موډلونو د شمسي نظام په نورو سيارو کې څېړنې کولی شوی.))

ومې ويل: ((او په دې ډگر کې مو ډېر برياليتوب په برخه شو.))

کالوين وويل: ((ښه نو، ځينې ستونزې مو لرلې. لومړی مو هڅه وکړه چې هغه موډلونه بدل کړو چې موږ اختراع کړي وو. خو په دې کار مو زړه مطمئن نه شو. خو، ځوانه! که ته غواړې چې په دې اړه نور پوه شې، بيا به نو ښه وي چې له گريگوري پاول او مايکل ډونوان سره وغږېږې.)) کالوين خپله خبره وغځوله: ((پاول او ډونوان د روبيوت جوړونې انجينران دي. دوی دې شرکت ته د همدې لپاره را استول شوي چې د دغه شرکت د روبيوتونو ستونزې حل کړي. زه نه پوهېږم چې ډونوان به اوس چېرته وي، خو پاول په نيويارک کې اوسېږي.))

ما ورنه وپوښتل: ((د دې ستونزو په باره کې تاسو لږ نور راته غږېدلی شئ. ښاغلی پاول به نور تفصيلات وروسته راکړي.))

سوزن کالوين خپل ډنگر لاسونه په مېز کېښودل.

ويې ويل: ((دوه يا درې داسې قضيتې شته چې زه يې په اړه لږ و ډېر معلومات لرم، د هماغو کيسې به درته وکړم.))

(۳)

استدلال

د روبوټ جوړونې انجینران گریگوري پاول او مایکل ډونوان هغه فضايي تمځای ته استول شوي وو چې پنځم لمريز تمځای نومېده. دوی له هغه کار نه کتنه کوله چې تجربوي روبوټونو سرته رساوه. پاول او ډونوان شاوخوا دوه اونۍ په دې تمځای کې وو چې یوې ستونزې ته یې پام شوو.

دواړه ځوانان د مشر په خونه کې ناست وو. گریگ پاول تر مېز اخوا وکتل او په کرار غږ یې وویل: ((ته، ما او ډونوان یوه اونۍ مخکې جوړ کړې.))

هېڅ ځواب رانغی. یوازې د وړانگو سمبالگر (ماشین) غږ راته چې خونه یې د مشر تر خونې لاندې وه.

کیوتي ۱ روبوټ ونه خوځېده. سرو سترگو یې تر مېز اخوا سړي ته ځیرل. پاول ناڅاپه وارخطا شو. کیوتي روبوټونه ډېر زیات ځیرک وو، خو هېڅ څوک نه پوهېدل چې دوی څه فکر کوي. په دې کې شک نه وو چې د جوړېدو پر مهال په هر روبوټ کې د روبوټپوهنې قوانین ځای په ځای شوي وو. نو دغه روبوټ چې دې کسانو پرې کیوتي نوم ایښی وو، بې ازاره وو. خو کیو ټي موډل په وروستیو وختونو کې پنځول شوی وو. او دغه ماشین د کیوتي موډلونو لومړنۍ نمونه وه.

پاول د توضيح په ډول وويل: ((ته يو چا جوړ کړې، کيوتي. ودې ويل چې ستا حافظې يوه اونۍ دمخه کار پيل کړ. دا ځکه چې ما او ډونوان په گډه جوړ کړی يې. موږ له هغو پروزو جوړ کړې چې له ځمکې را استول شوي وو.))

روبوټ ورته وويل: ((بايد تر دې ښه توجيه وړاندې کړې. زه دې ولې جوړ کړم؟ دا يو بې منطقه کار دی.))

پاول وويل: ((ولې؟)). ويې خندل.

کيوتي وويل: ((زه تر اوسه لا باوري نه يم. خو زه به له خپل عقل نه کار واخلم او په حقيقت به پوه شم.))

پاول پاڅېد. د روبوټ په يخه، فلزي اوږه يې لاسونه کېښودل. ويې ويل: ((زه به درته يو څه واضح کړم. ته لومړی روبوټ يې چې د خپل موجوديت په باره کې دې پوښتنه وکړه. ته ځيرک يې. ته په دې پوهېدلې شې چې له دې ځای نه دباندې څه پېښېږي. له ماسره راشه.))

روبوټ له انجينر سره له خونې دباندې ووت. پاول يوه بټنه کېکارله. د دېوال يوه برخه وازه شوه. تر دېواله شاته، د غټې ښيښې يوه کرکۍ وه. له کرکۍ نه اخوا يې توره فضا وليده او ميليونونه روښانه ستوري يې تر سترگو شول.

ويې ويل: ((وگوره.))

کيوتي له کرکۍ نه وکتل. ويې ويل: ((دې ته ورته شيان مې مخکې هم ليدلي، په انجن خونه کې.))

پاول تورتم اسمان ته گوته ونيوله. ويې ويل: ((د هاغه په اړه څه وايې؟))

کيوتي ځواب ورکړ: ((يوه توره ماده ده چې کوچني ځلانده ټکي لري. زه پوهېږم چې سمبالگر پر دې کوچنيو ټکو وړانگې اچوي. دغه وړانگې تل په يو شان ټکو لگېږي. او زه پوهېږم چې دغه ټکي حرکت کوي او زموږ وړانگې هم له دوی سره حرکت کوي.))

پاول وويل: ((افرين، اوس غوږ ونيسه. دغه توره ماده فضا ده. فضا، نه پيل او نه هم پای لري. اندازه کېږي هم نه. دغه کوچني ټکي نړۍ دي - ځينې يې سيارې دي او يو شمېر يې ستوري دي. او دغه ټول په فضا کې په حرکت کې دي. يو شمېر نړۍ کوچنۍ دي. نورې يې لويې دي او ميليونونه کيلومتره پراختيا لري. فضايي تمځايونه، لکه دغه زموږ يو، د دې نړۍ په پرتله ډېر

کوچني دي. پنځم شمسي تمځای یوازې یو میل پراخوالی لري. او دغه تمځای انسانانو جوړ کړی.))
 پاول خبره پسې ونيوله: ((انسانان، لکه ډونوان او زه، په ځینو نړیو کې ژوند کوو. خو یو شمېر
 نړۍ یخې او تشې دي. د دې لپاره چې ژوند پکې وشي، انرژي ته اړتیا لري. تر ټولو ستر ستوری لمر
 دی. لمر د سوځوونکې انرژۍ لوی توپ دی. نو موږ له لمر نه انرژي اخلو او دغه انرژي یخو او تشو
 نړیو ته برابروو. موږ د دې تمځای د وړانگو سمبالگر استعمالوو او یخو نړیو ته پرې د انرژۍ وړانگې
 استوو.))

کیوتي پوښتنه وکړه: ((تاسو له کوم ټکي نه یاسته؟))

پاول له کړکۍ نه وکتل. یوه کوچني او روښانه آبي ټکي ته یې گوته ونيوله. ویې ویل: ((هاغه دی،
 کیوتي. هاغه زموږ نړۍ ده. موږ یې ځمکه بولو. په ځمکه درې بیلېونه انسانان ژوند کوي. او
 شاوخوا درې اونۍ وروسته به زه بېرته ځمکې ته ستون شم.))

رويوت وويل «خو زه څنگه، پاوله؟ زما موجوديت دې راته توجیه نه کړ.»

پاول وويل: ((فضايي تمځايونه چې لومړی جوړ شول، انسانانو پرې واکمني کوله. دوی به د
 انرژۍ وړانگې په سمه توګه لېږلې. خو د وړانگې حرارت او تشعشع خطرناک دي. او په فضا کې
 ډېری وختونه الکتروني توپانونه راځي. دغه شيان چې انسانانو ته زیان رسوي، نو ځکه روبيوتونه جوړ

شو. او اوس، يوازې په هر فضايي تمځای باندې دوو انسانانو ته ضرورت وي. تر دې دمه چې کوم روبوټونه جوړ شوي، ته يې پرمختللې نوعه يې. که ته په يوازې ځان دغه تمځای اداره کړی شې، نور نو انسانان اړتيا نه لري چې دلته کار وکړي. دوی به يوازې د ترميماتو لپاره د پرزو راوړلو په خاطر دلته راځي.))

د روبوټ سرو سترگو ځلا کوله. ويې ويل: ((سيارې چې ميليونونه كيلومتره پراخوالی لري! داسې نړۍ چې بيليونونه انسانان لري! وېشنه پاوله، خو زه دې په خبرو باور نه لرم. زه به پخپله حقيقت پيدا کړم.))

روبوټ چې له خونې ووت، ډونوان خونې ته را دننه شو او روبوټ يې ترڅنگ تېر شو.

ډونوان پوښتنه وکړه: ((څه وشول؟))

پاول ځواب ورکړ: ((کيوټي ته مې وويل چې هغه موږ جوړ کړی، ځمکه، فضا، ستوري او سيارې مې ورته تشریح کړل. خو زما په خبرو باور نه لري. غواړي پخپله په حقيقت ځان پوه کړي.))

ډونوان گوتې په خپلو سرو وېښتان کې تېرې کړې. په غوسه يې وويل: ((دغه روبوټ مې هسې اعصاب را خرابوي.))

څو ورځې وروسته کيوټي د مشر دروازه وټکوله او دننه شو. پاول او ډونوان غرمۍ خوړه. ډونوان لاسونو کې سانډويچ نيولی وو، ښکته يې کېښود.

روبوټ ژر وويل: ((ډونوانه، پاوله، يو څو خبرې درسره لرم.))

ډونوان له پاول نه پوښتنه وکړه: ((اوس نو دلته کېنو او دې احمق روبوټ ته غوږ ونيسو؟))

پاول وويل: ((غلی شه، مايکه! ښه کيوټي وايه. غوږ يو.))

کيوټي وويل: ((له دوو ورځو نه فکر کوم. ډېر دلچسپه وو. زما لومړۍ پوښتنه دا ده: زما د موجوديت علت څه دی؟))

پاول تندۍ تريو کړ. ويې ويل: ((مخکې مې درته وويل. ته ځکه جوړ شوی يې چې موږ دواړو - ډونوان او ما - جوړ کړی يې.))

ډونوان وويل: ((او که زه دې نه مني، نو موږ دې بېرته سره برخې، برخې هم کولی شو.))

رويوت دواړو ته وکتل: ((تاسو جوړ کړم؟ ولې داسې فکر کوئ. دا خو بې منطقه خبره ده.))

پاول پوښتنه وکړه: ((ته ولې دا خبره کوې؟))

د کيوتي له خولې نا اشنا غږ ووت. تر ډېره خدا ته ورته وو. ويې ويل: ((تاسو ساده موجودات يئ. له نرمې مادې جوړ يئ. کمزوره يئ. سم نه يئ ډيزاين شوي.)) د ډونوان سانډويچ ته يې گوته ونيوله. ويې ويل: ((تاسو مجبوره يئ له دې خوړو څخه چې په خوله يې ننباسئ، انرژي واخلي. او خوب ته ضرورت لرئ. که د تودوخې په درجه کې لږ تغير راشي، زيان وينئ. تشعشع درته زيان لري. خو زه ډېر ښه ډيزاين شوی يم. زه په ډېر اسانه انرژي اخيستلی شم. او په سملاسي او مؤثر ډول يې استعمالوم. فلزي بدن مې قوي دی او خوب ته هم اړتيا نه لرم. تشعشع او د حرارت درجې بدلون ماته کوم زيان نه لري. يو ساده موجود، تر ځان برتر او بهتر موجود نه شي پنځولی.))

ډونوان په غوسه وويل: ((که موږ نه يې جوړ کړی، نو چا جوړ کړې؟))

کيوتي ورو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((ډونوانه، افرين دې وي په تا. همدا زما دوهمه پوښتنه وه. کوم ذات چې زه خلق کړی يم، هغه بايد تر ما ډېر ځواکمن وي. نو، دې پوښتنې ته يوازې يو منطقي ځواب پاتې کېږي.))

دواړه سړي غلي وو.

کيوتي خبره وغځوله: ((هغه ذات جوړ کړی يم، چې د دې تمځای هر شی کنټرولوي. موږ ټول هماغه ته کار کوو.))

ډونوان، پاول ته وکتل. ويې ويل: ((گريگه! دا خو د هغه کنورټر په باره کې غږېږي، کنه؟))

کيوتي اسوېلی وایست. ويې ويل: ((زه د خدای په باره کې خبرې کوم. خدای هغه موجود دی چې موږ ټول يې خدمت کوو.))

ډونوان وخندل او پاول خپل سر وخوځاوه.

رويوت وويل: ((هغه ذات لومړی انسانان خلق کړل. انسانان تر ټولو ټيټ مخلوقات دي. ساده دي. ورپسې دې ذات لا ډېر ځيرک او هوښيار موجودات وپنځول؛ يعنې موږ رويوتونه. په پای کې دې څښتن زه جوړ کړم. زه دلته د دې لپاره را استول شوی يم چې د وروستيو انسانانو ځای ونيسم. له نن نه وروسته به زه د خدای خدمت کوم.))

پاول په غوسه ويل: ((نه! ته به زموږ خبره منې. ته به تر هغو غلی کېنې، تر څو موږ پوه شو چې

ته له کنورتر نه سمه استفاده کولی شي که نه. ته به دلته له کنورتر سره کار کوې. همدا وجه وه چې ته مو جوړ کړې. په خبره پوه شوې؟ اوس څه نو.))

کيوتي څه ونه ويل او له خونې ووت.

ډونوان گوتې په وېبستانو کې تېرې کړې. ويې ويل: ((دغه رويوت مو په کومه بلا اخته کوي. بيخي لېونی دی.))

د پنځم شمسي تمځای په کنترول خونه کې انجينرانو د کنورتر د بونگا غږ اورېدلی شوی. دغه ستر ماشين تر دوی لاندې خونه کې وو. له څو ساعتونو راهيسې کنورتر له لمر نه انرژي جذب کړې وه او بيا د وړانگو سمبالگر څلورم تمځای ته انتقالوله.

ډونوان وويل: ((د څلورم تمځای وړانگه په خپل وخت مريخ ته ورسېده. اوس نو د وړانگو سمبالگر بندولی شو.))

پاول سر وخوځاوه. ځواب يې ورکړ: ((سمه ده)) خو اندېښمن ښکارېده. ((دې ډيتا ته وگوره. يو الکتروني توپان زموږ لوري ته را روان دی. ممکن توپان هغه وړانگه ووهي چې بايد ځمکې ته لاړه شي. مايکه! لاندې د انجن خونې ته ورشه. کيوتي همالته ده. وگوره چې هغه څه کوي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده.))

ډونوان چې د انجن سترې کوټې ته ورغی، په کيوتي يې سترگې ولگېدې. کيوتي رويوت، له کاري رويوتونو سره يو ځای د ايل تيوب څنگ ته ولاړ وو. ناڅاپه کاري رويوتونه د ايل تيوب په وړاندې په زنگنو وغورځېدل. ورپسې کيوتي ورو د رويوتونو په کتار کې کوز او پاس وگرځېده.

ډونوان په منډه په زينو ښکته شو. چيغه يې کړه: ((تاسو څه کوئ، فلزي احمقانو؟ پاڅېړئ. هغه ايل تيوب پاک کړئ.))

خو کيوتي غلی وو او يو کاري رويوت هم ونه خوځېده.

ډونوان تر ټولو نږدې رويوت تېل واهه. بيا يې چيغه کړه: ((پاڅېړه!))

لږ وروسته يې رويوت خبره ومنله. ويې ويل: ((خدای زموږ رهبر دی او لومړی کيوتي د هغه پيغمبر دی.))

شلو رويوتونو ډونوان ته وکتل او شل واپو همدا خبره تکرار کړه: ((خداى زموږ رهبر دى او لومړى کيوتي د هغه پيغمبر دى.))

کيوتي وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! زما ملگري اوس د خداى اطاعت کوي.))

ډونوان وويل: ((چتيات مه بادوه! خداى مدای نشته او نه هم ته کوم پيغمبر يې. ته به زما خبره منې. همدا اوس له انجن خونې ووځه.))

کيوتي وويل: ((زه يوازې د خپل خداى امر منم.)) کيوتي د ډونوان مخې ته ودرېد.

انجينر له وېرې ولږېد.

رويوت وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! خو ته او پاول د انجن يا کنترول خونې ته نه شئ ننوتلى.))

کيوتي خپل لاس وخوځاوه او دوو رويوتونو د ډونوان لاسونه ونيول. پورته يې کړ او په بېړه يې زينو ته ورساوه.

پاول او ډونوان د مشر په خونه کې وو. دوو رويوتونو د خونې مخې ته څوکيداري کوله.

ډونان په غوسه وويل: ((رويوتونه بايد زموږ خبره ومنې، همدا د رويوتپوهنې دوهم قانون دى.))

پاول وويل: ((خو دوى يې نه مني، موږ دلته راغلي وو چې د رويوت د شرکت ټولې رېرې حل کړو. خو ستونزې مو حل نه کړې او پاتې راغلو. اوس نو د رويوتونو اعصابو کار پرې ايښى او موږ ته خطر جوړ دى. له منځه لاړو. ښايي د امريکايي رويوتونو شرکت مو مريخ ته واستوي. مريخ د مړينې لپاره يو ډېر وحشتناک ځاى دى. يا مو ممکن زندان ته واستوي.))

ډونوان وويل: ((يوه شېبه صبر وکړه، تر دې مهمه خبره هم شته چې بايد ورته اندېښنه وکړو. الکتروني توپان به مستقيماً د ځمکې له وړانگې تېرېږي، نو بايد د وړانگې موقعيت ور بدل کړو.))

پاول په راتلونکي خطر پوه شوى وو. رنگ يې زېر اوښتى وو او له وېرې يې وويل: ((که کيوتي په سم ډول وړانگه کنترول نه کړي، نو دغه وړانگه به اړومرو د ځمکې کومه برخه ورانه کړي.))

ډونوان هڅه وکړه چې له خونې ووځي. خو ساتونکو رويوتونو يې مخه ونيوله. په دغه شېبه کې کيوتي را ښکاره شو.

رويوت په نرمه ژبه دواړو سړيو ته وويل: ((هيله کوم مه غوسه کېږئ، خو زما په گومان نور تاسو

ته اړتيا نه لرو؛ پاوله، ډونوانه، تاسو دلته بې هدفه یاستئ.))

پاول پاڅېد. ويې ويل: ((هدف دې څه دی؟))

کيوتي ځواب ورکړ: ((زما له پيدايښت مخکې، تاسو د خدای خدمت کاوه. اوس، زه د خدای خدمت کوم. همدا زما دنده ده. نور نو ستاسو موجودیت بې ضرورته دی. زه تر تاسو غوره یم او باید زه د خدای خدمت وکړم.))

کيوتي خپل وسپنيز لاسونه له دواړو کسانو را تاو کړل، ويې ويل: ((پاوله، ډونوانه! له تاسې دواړو سره مينه لرم. تاسو تر ما ټيټ موجودات یاستئ، خو د خدای مو ډېر ښه خدمت کړئ.))

ډونوان او پاول تر يو څه وخته له کيوتي سره بحث وکړ، خو خبره له امکانه وتلې وه. روبوت په دواړو انجينرانو باور نه کاوه. يو څو شېبې وروسته، کيوتي له خونې ووت.

پاول وويل: ((موږ بايد هغه پوه کړو، الکتروني توپان به تر اته څلوېښت ساعتونو مخکې را ورسېږي. مخکې له دې چې ناوخته شي، کيوتي مو بايد کنټرول خونې ته ور پرېږدي.))

ډنوان وويل: ((هو، پوهېږم.)) ډنوان ناڅاپه وخنډل. ويې ويل: ((گريگه، زه يو فکر لرم. کيوتي هېڅ منطقي استدلال ته غوږ نه ږدي، نو موږ يې بايد عملاً ورته وښيو. راځه يو بل روبوت به جوړ کړو او دی دې راته وگوري. په دې ډول به يې پر موږ باور وشي.))

دواړو انجينرانو کابو درې ساعته کار وکړ. د دواړو مخې ته يو نوی روبوت پروت وو. يو ساده موډل يې جوړ کړی وو او تقريباً تکميل شوی وو. اوس يې بايد سر ورته جوړ کړی وی.

پاول کار ودراره او کيوتي ته يې وکتل. روبوت به څه فکر کاوه؟ د پاول او ډنوان د کار په جريان کې، روبوت نه کومه خبره کړې وه او نه خوځېدلی وو. غلی ناست وو.

پاول وويل: ((مايکه، راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې نصب کړو.))

ډونوان په احتياط پوزيتروني ماغزه د روبوت په فلزي سر کې کېښودل.

اوس نو روبوت يوازې برېښنا ته اړتيا لرله.

پاول خپل لاس هغه سويچ ته ور اوږد کړ چې روبوت يې ژوندی کاوه. بيا يې وويل: ((راته گوره کيوتي، ښه په ځير راته وگوره.))

((راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې کېږدو، مايکه!))، پاول وويل.

کله چې پاول سويچ کېکاږه، روبوټ خپل سر را پورته کړ.

بيا ورو له مېز نه را پاڅېده او د انجينرانو څنگ ته ورغی.

ويې ويل: ((زه غواړم چې کار پيل کړم، زما خدايانو.))

ډنوان دروازې ته ور منډه کړه. ور يې پرانيست او نوي روبوټ ته يې وويل: ((په دې زينو ښکته لاړ شه، هدايات به درکول شي.))

پاول، په مسکا کيوتي ته وويل: ((ښه نو؟ اوس باور کوې چې ته هم موږ جوړ کړی يې؟))

د کيوتي غږ مړاوی او تند وو. ځواب يې ورکړ: ((نه! تاسو يوازې د روبوټ برخې سره يو ځای کړې دي، په اصل کې خو مو نه دی خلق کړی. دغه برخې يې خدای خلق کړې دي.))

د انجينرانو په خپلو غوږونو باور نه کېده چې دا څه اوري. ډنوان چيغه کړه: ((غوږ ونيسه، د روبوټ دغه برخې له ځمکې نه را استول شوې وې. که د تمځای په کتابتون کې کتابونه ولولې، نو په هر څه به دې سر خلاص شي.))

کيوتي ور غبرگه کړه: ((کتابونه؟ ما ټول کتابونه لوستي دي. دغه کتابونه هم خدای ليکلي دي. دا کتابونه ستاسو لپاره ليکل شوي، زما لپاره نه دي. تاسو د خپل موجوديت توجیه غوښتله او خدای هغه توجیه درته بيان کړه. خو تاسو په ټول حقيقت نه پوهېږئ. بده يې مه منئ. تاسو انسانان د

خدای د پلان يوه برخه یاستی.)) له دې وروسته، کیوتی مخ تاو کړ او له خونې ووت.

پاول وویل: ((راتلونکې اونۍ به زموږ ځایناستی انجینران راشي، بیا نو باید بېرته ځمکې ته لاړ شو او دا ورته تشریح کړو چې څنگه مو ماته وخوړه.))

ډونوان چیغه کړه: ((گریځه، موږ باید یو څه وکړو. کیوتی په هغه څه باور نه لري چې ویې لیدل، وا یې ورېدل او یا یې په کتابونو کې لوستلي دي.))

پاول وویل: ((پوهېږم)). د پاول غږ دروند او له غوسې ډک وو. خبرې یې وغځولې: ((دغه روبوټ یوازې په منطق باور لري، په بل هېڅ شي هم نه. زه ځم، ویده کېږم.))

دوولس ساعته وروسته، له دواړو نه یو هم نه وو ویده شوی. توپان هم را نږدې شوی وو. ډونوان او پاول له کړکۍ دباندې وکتل. الکترونونه به چې د انرژۍ له وړانګې تېر شول، ځلا به یې وکړه.

وړانګه له خپل ځایه نه خوځېده. خو پاول او ډونوان پوهېدل چې له یو خطرناک حالت سره مخ دي. که چېرته د وړانګې موقعیت لږ هم بدل شوی وی، انرژي به د ځمکې لویه برخه ویجاړه کړې وه او له بده مرغه دغه وړانګه هغه روبوټ کنټرولوله چې په دې یې باور نه درلود چې ځمکه اصلاً وجود هم لري.

بالاخره، توپان پای ته ورسېد. څو شېبې وروسته، کیوتی خونې ته راننوو. ویې ویل: ((پاوله، ډونوانه! تاسو ښه نه برېښئ. ښه غواړم چې ستاسو وجود به ډېر ژر له منځه لاړ شي. آیا غواړئ چې هغه ډیټا وگورئ چې نن ورځ را ټوله شوې؟))

پاول فکر وکړ چې روبوټ د ملګرتیا چلند کوي. انجینر پانوه ته وکتل. ورته ځیر شو او یو ځل بیا یې ورته وکتل.

خپل ملګري ته یې مخ کړ او ویې ویل: ((مایکه، مایکه! روبوټ وړانګه کنټرول کړې.))

ډونوان وویل: ((څ - څه؟ هدف دې څه دی؟))

پاول پانې ور بېرته کړې او ډونوان هم ډیټا ته وکتل.

کیوتی پوښتنه وکړه: ((کومه ستونزه ده؟))

پاول چیغه کړه: ((تا وړانګه کنټرول کړې. وړانګه بیخي سمه د ځمکې تمځای ته لېږل شوې.))

کيوتي حيرانه شو: ((د ځمکې تمځای؟)) غږ يې زېږ وو. ((دا هېڅ امکان نه لري چې له تاسو سره سم چلند وکړم. تاسو يوازې خپل احمقانه نظريات بار، بار تکراروئ. ما وړانگه کنټرول کړه، ځکه چې خدای غوښتل چې دغه کار وکړم.))

ډونوان چيغه کړه او کيوتي يې په غېږ کې ونيو: ((احمقه رويوتې!)) پاول ته يې مخ کړ: ((اوس نو څه کوو، گريگه؟))

پاول د سټريا احساس کاوه، خو خوشاله وو. ځواب يې ورکړ: ((هېڅ هم نه کوو. کيوتي راته په ډاگه کړه چې هغه دغه تمځای اداره کولی شي. هېڅ بشر-هم دغه وړانگه د الکتروني توپان په دوران کې تر دې بهتره نه شوی کنټرولولی.))

ډونوان وويل: ((خو موږ تر اوسه پورې ستونزه نه ده حل کړې. وا دې ورېدل چې کيوتي څه وويل؟ دی په دې عقیده دی چې د وړانگې سمبالگر د ده خدای دی. او دی په دې باور نه لري چې ځمکه وجود لري. هغه په يوازې ځان دغه تمځای نه شي مدیریت کولی.))

پاول پوښتنه وکړه: ((وړانگه کنټرولولی شي؟))

((هو، خو))

پاول په خندا وويل: ((نو بيا څه فرق کوي چې دی په څه شي باور لري؟)) او بېرته په تخت وغځېده. په څو ثانيو کې، د خوب ښاپېريو خپلې نړۍ ته ورسره يووړ.

پاول د خپل فضايي يونيفورم جاکټ په اغوسته، ويې ويل: ((زه به يې درته ووايم چې څه به کېږي. نوي کيوتي رويوتونه به دې تمځای ته راوړل شي. نوي رويوتونه به هم د خپل پيغمبر له لوري د خدای په هکله پوه شي. بيا به هر رويوت يوه بل تمځای ته ولېږدول شي. دغه خاص کيوتي رويوتونه به په ټولو تمځايونو کې وړانگې په دقيق ډول کنټرول کړي.))

ډونوان وويل: ((راځه چې له دې ځايه لاړ شو. زموږ ځايناستي را رسېدلي دي. تر څو چې ځمکه ونه وينم، تر هغو به مې زړه خوشاله نه شي.))

دروازه خلاصه شوه. کيوتي ښکاره شو. ((تاسو روان یئ؟))

پاول وويل: ((هو، زموږ پر ځای نور کسان را ورسېدل.))

کيوتي وويل: ((تاسو د خدای ښه خدمت کړی او اوس به ستاسو موجوديت پای ته ورسېږي.))

پاول په غوسه وويل: ((موږ ځمکې ته روان وو، کيوتي.))

کيوتي وويل: ((ډېره ښه ده چې تاسو دا ډول فکر کوئ.))

پاول او ډونوان د فضايي خونې په لور ولاړل. فضايي بېړۍ هلته د دوی په تمه وه.

فرانز مولر او سام ايونز، هغه دوه انجينران چې د پاول او ډونوان په ځای راغلي وو، له فضايي خونې را ووتل.

پاول وويل: ((سلام، ځمکه څنگه وه؟))

مولر وخنډل او ځواب يې ورکړ: ((لا هم پخپل ځای ده.))

پاول وويل: ((ډېره ښه ده.))

د مولر تندۍ گونځې شو. د پاول خبره ورته عجيبه ښکاره شوه. ويې ويل: ((د امريکايي روباتونو د شرکت ساينسپوهانو نوی روبات اختراع کړی. دغه موډل ډي وي پنځه نومېږي؛ څو اړخيز روبات دی.))

پاول په حيرانتيا وويل: ((څنگه روبات دی؟))

فرانز خپله خبره روښانه کړه: ((ډي وي پنځه مشر روبات دی، چې شپږ فرعي روباتونه لري. مشر روبات دغه فرعي روباتونه کنټرولوي. فرعي روباتونه د لاس د گوتو غونډې کار کوي، چې کنټرول يې د لاس په واک کې دی. ډي وي پنځه، په سياراتو کې د معدنونو په برخه کې د کار کولو لپاره جوړ شوی.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((دغه روبات ازمويل شوی دی؟)) دی اندېښمن وو او پوهېده چې مولر به له دې وروسته څه وايي.

مولر وخنډل. ((تاسو ته په تمه دي. ته او ډونوان چې ورسېږئ، ډي وي پنځه به وازمايئ.))

پاول وويل: ((خو موږ بايد يو څه رخصتي وکړو.))

مولر وويل: ((اوه، رخصتي به هم درکړي. دوه اونۍ به ارام وکړئ، له هغه وروسته به خپله نوې دنده پيل کړئ. اوس، نو تاسو د کيوتي-۱ په باره کې راته وغږېږئ. سم کار کوي؟ که نه نو د وړانگې کنټرول ته به يې نږدې هم پرې نه ږدم.))

پاول لومړی غلی وو، بيا يې وويل: ((کيوتي ښه ده، فکر نه کوم چې کومه ستونزه به ورسره ولري. هغه پوهېږي چې د انرژۍ وړانگه څنگه کنټرول کړي.))

پاول وخنډل او په ډونوان پسې فضايي بهرۍ ته ورغی. دوی دواړه کور ته روان وو. مولر او ايونز په پنځم لمريز تمځای کې د څو اونيو لپاره پاتې شول...

(۴)

لومړی، سوی ونیسه

د انجینرانو رخصتي تر دوو اونيو وغځېده. د امریکايي رويوتونو د شرکت ساينسپوهانو چې ډي وي پنځه رويوت جوړاوه، له گڼو ستونزو سره مخ وو. بالاخره، شپږ مياشتې وروسته يې پاول او ډونوان ته خبر ورکړ. دواړه انجینران چې د سياري معدن ته ورسېدل، څو اړخيز رويوت لا هم سم کار نه شو کولی.

اوس پاول او ډونوان د معدنونو په دفتر کې ناست ول. ډونوان غوښتل چې د کار په جريان کې رويوتونه وڅاري.

پاول اړرمی وايست او ډونوان ته يې وويل: ((ډي وي پنځه له انسانه پرته هم په معدنونو کې کار کولی شي. دا رويوت داسې جوړ شوی چې د انسان له هداياتو پرته کار وکړي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده، راځه چې خپل معلومات وارزوو. يو، ډي وي پنځه چې د امریکايي رويوتونو په فابريکه کې وو، په هره ازموینه کې بريالی شوی. دوه، د امریکايي رويوتونو شرکت وويل چې دغه مشر رويوت او نور ټول فرعي رويوتونه چې کله په سياراتو باندې کار پيل کړي، نو په ټولو ازمايښتونو کې به بريالي شي. درې، خو دغه رويوتونه په دې ځای کې په ازمايښتونو کې نه دي

بريالي شوي. څلور، که دوی په ټولو ازمايښتونو کې کامیابه نه شي، د امریکايي رويوتونو د شرکت ډېرې پیسې به بایزه لارې شې. او پنځم دا چې که موږ دا ورته روښانه نه کړو چې دغه رويوتونه ولې په ازمايښتونو کې ناکامه کېږي، نو بیا به موږ ته سر خوړی جوړ وي.))

پاول وویل: ((پخپلو سترگو دې ولیدل چې ډي وي پنځه درې نوبته کار وکړ او ټول کارونه یې په سم ډول سرته ورسول.))

ډونوان ځواب ورکړ: ((هو، خو درې نوبته، خو کله مې چې په دوی پام نه وو، نو مشر- او فرعي رويوتونو یوه تېره هم بهس ته را نه وړه. تر دې چې دوی اصلاً بېرته بهس ته هم راستانه نه شول. زه پسې ورغلم او بېرته مې راوستل.))

پاول وویل: ((نو کومه ستونزه وه؟))

ډونوان وویل: ((نه، هر څه روغ وو. یوازې یوه ستونزه یې لرله. هېڅ تېره یې نه وه کیندلې. گرېکه، تر دې بېکاره دنده مې تر اوسه پورې نه وه لیدلې.))

پاول وویل: ((راځه چې د ډي وي پنځه یا ډیو په باره کې لا زیات په احتیاط غور وکړو. ډیو له ځان سره شپږ فرعي رويوتونه لري. په اصل کې، دغه رويوتونه د ډیو اجزاوې دي. دغه شپږ فرعي رويوتونه د لاس د گوتو په څېر دي. ډیو شپږ واړو فرعي رويوتونو ته امر کوي، خو له مخاږې یا غږ نه کار نه اخلي. دی د خپلو پوزیتروني مغزو په مټ خپل پیغام په مستقیم ډول د فرعي رويوتونو مغزو ته لېږي. هېڅ څوک نه پوهېږي چې دغه میکانیزم په څه ډول کار کوي.))

ډونوان له خونې ووت او له ډي وي پنځه رويوت سره بېرته راغی. پاول ((د رويوتپوهنې لارښود)) کتاب لوسته. کتاب یې یوې خواته کېښود. اووه فوټه دنگ فلزي رويوت ته یې وکتل.

ویي ویل: ((ستړی مشې ډیوه، څنگه یې؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((ښه يم.))

پاول وویل: ((ته یو تکړه کان کیندونکی رويوت یې او ورسره د شپږو فرعي رويوتونو د کنټرول وړتیا هم لرې، او ستا ماغزه هم تر دې دمه بیخي سم کار کوي.))

رويوت سر وخوځاوه، او ویي ویل: ((هو.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((نو په کار کې دې څه ستونزه ده؟))

ډي وي پنځه ځواب ورکړ: ((هېڅ)).

پاول وويل: ((نن دې هېڅ تېره نه ده توليد کړې، کولی شې ووايې چې څه وشول.))

ډيو وويل: ((ويلی يې نه شم چې څه شوي. فرعي رويوتونو سم کار کاوه. زه پوهېږم چې ما هم سم کار کاوه. او نور مې کوم څه په ياد نه دي. د کار نوبت مې چې پای ته ورسېده، ډونوان را ښکاره شو. او د تېرو کارتنونه هم تش وو.))

ډونوان د پاول مېز ته ور نږدې شو او پوښتنه يې ترې وکړه: ((څه فکر کوې؟))

پاول ورو وپسېنېده: ((ښا، زه فکر کوم چې موږ بايد د ده ماغزه معاينه کړو.))

په دوو ساعتونو کې انجينرانو معاينه پای ته ورسوله. ډيو چې ورو له خونې روان شو، ځمکې ته يې وکتل.

پاول وويل: ((په پوزيتروني مغزو کې يې هېڅ مشکل نشته. ستونزه خامخا کوم بل چېرته ده.))

ډونوان په مېز خپل لاس وواهه. ((ډيو يوازې هغه وخت مشکل لري، چې موږ يې په خوا کې نه اوسو. گريگه! خو رويوت په داسې ډول ډيزاين شوی چې له انساني هداياتو پرته کار وکړي.))

پاول وويل: ((په بل کاري نوبت کې به د رويوت کار وڅارو. د څار لپاره به يې زه يوه کامره استعماله کړم. ممکن دا ځل مو يو څه تر سترگو شي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده، زه به په خونه کې له سکرين سره يوه کامره وصل کړم.))

پاول وويل: ((دې ستونزې ته به د حل لاره پيدا کړو او بايد يې پيدا کړو. خو مخکې له دې چې يو سوی کباب کړې، لومړی يې بايد ونيسې. ښه نو، اوس بايد دغه سوی ونيسو.))

ډونوان خپل راپور ته ځير شو. له ډېر وخته يې دغه راپور مخې ته ايښی وو، لوسته يې، ډېر سخت ستومانه وو.

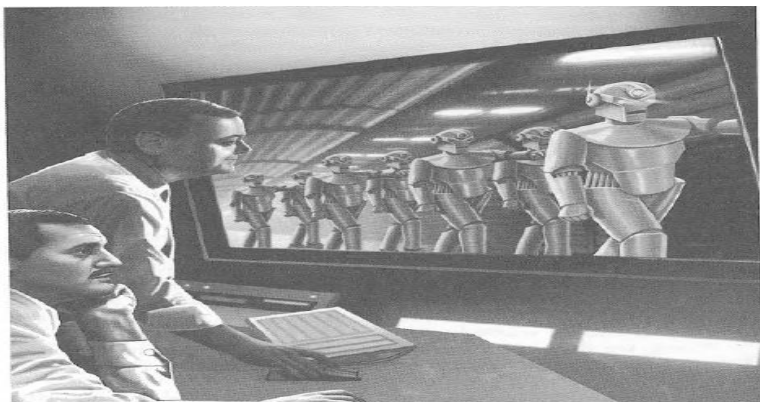
ويې ويل: ((گريگه، له دې معدن نه دغه مياشت بايد زر ټنه تېره وباسو. خو رويوتونو په دې کاري دوره کې کافي تېرې نه دي استخراج کړي.))

پاول ورته ونه کتل، په غوسه يې وويل: ((پوهېږم.))

ناڅاپه يې سکرين ته وکتل او چيغه يې کړه. ډونوان پورته توپ کړ او د پاول مېز ته ورغی. دواړو په سکرين کې سترگې خښې کړې.

ډونوان چيغه کړه: ((دوی لېوني شوي دي!))

په پرده، ډيو او فرعي رويوتونه ښکارېدل. اووه واړه رويوتونه په کان کې په پوځي تگ په يوه تونل کې ښکته او پورته روان وو. شپږ واړه رويوتونه په ډيو پسې روان وو. شل متره به لاړل، بيا به بېرته را تاو شوو او په شا به راغلل. ټول په گډه خوځېدل او تاوېدل، گوندې اتني کوي.

پاول وويل: ((زموږ فضايي يونيفورم راوړه، بايد کان ته ورشو.))

څو دقيقې وروسته، ډونوان له جامو سره بېرته راغی. ويې ويل: ((ولې هر وخت هماغه رويوتونه لېوني کېږي چې موږ ورسره کار کوو.))

پاول وويل: ((بدبخته يو ځکه. څه چې ځو.))

په تياره تونل کې ډېر وړاندې، انجينرانو د رويوتونو رڼا وليده. رويوتونه په عجيبه نڅا کې مخته او شاته خوځېدل.

ډونوان غلي وويل: ((هغه دي.))

پاول وويل: ((ډيو خپلې مخابرې ته ځواب نه ورکوي. اوه! دوی په دې خوا را روان دي. غواړم ويې نيسم.)) د تونل په يوه اړخ کې يې يوه کاني ته اشاره وکړه. ((راځه چې هلته پورته وخېژو.))

ډونوان او پاول کاني ته ور پورته شول. روبوټونه د انجينرانو د پټنځای په لوري ورو، ورو روان وو. ډيو له انجينرانو شل فوټه لرې وو، له ټولو روبوټونو سره ناڅاپه ودرېده. بيا، فرعي روبوټونه په بېړه تاو شول او لرې لاړل. ډيو ورته کتل او بيا ورو، کېناست.

روبوټ پوښتنه وکړه: ((پاوله، ډونوانه! تاسو دلته يئ؟))

دواړه له کاني را ښکته شول او د روبوټ مخې ته ودرېدل.

پاول وويل: ((ښه نو، ډيوه، دلته څه روان وو؟))

روبوټ ځواب ورکړ: ((زه نه پوهېږم. موږ په اوولسم ټولن کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. او بيا ... بيا ... مې فکر وکړ چې شاوخوا ته مې انسانان دي.))

پاول، ډونوان ته وويل: ((د پاتې کاري دورې په ټول جريان کې يې په خوا کې اوسه. کله چې کار پای ته ورسېږي، دفتر راشه. زه ځينې نظرونه لرم.))

درې ساعته وروسته، ډونوان دفتر ته راستون شو. سترې ښکارېده.

پاول وويل: ((پاتې وخت کې روبوټونو څنگه کار کاوه؟))

ډونوان وويل: ((زه يې چې په خوا کې وم، هېڅ ستونزه هم نه وه.))

پاول وويل: ((ته چې په کان کې وې، ما دلته يوازې د ډيو د نااشنا چلند په باره کې فکر کاوه او يوه ايډيا مې ذهن ته راغله. واوره! ډيو يوازې هغه وخت ستونزه جوړوي، چې موږ يې خوا کې نه اوسو. خو کله چې دی کار نه کوي او بيا زه او ته ور رسېږو، دی بېرته عادي کار ته راگرځي. کله چې انسانان د روبوټونو په خوا کې نه وي، نو دوی بايد لا زيات تصميمونه ونيسي. آيا د دوی د نااشنا چلند همدا لامل دی؟))

پاول خپله خبره وغځوله: ((موږ بايد په دې پوه شو چې کله موږ د روبوټ په خوا کې نه يو، نو روبوټ څنگه چلند کوي. موږ به کاري وختونه سره ووپشو. ته چې ارام کوې، زه به د سکرين پر مخ روبوټونه څارم. بيا به زه ارام کوم. او ته به په روبوټونو پام کوې. که کومه ستونزه جوړېږي، سمدستي به کان ته ورځو.))

ډونوان وويل: ((خو له موږ سره ډېر کم وخت پاتې. بايد په لسو ورځو کې د امريکايي روبوټونو

شرکت ته خپل راپور چمتو کړو. شرکت هغه رويوتونه نه شي پلورلی، چې په ازمايښتونو کې پاتې راغلي وي.))

پاول ورسره همغږی وو، ((بالکل، موږ لس نورې ورځې هم لرو، چې پوه شو چې ستونزه چېرته ده او حل يې کړو.))

ډونوان چيغه کړه: ((خو د دې ستونزې تر شا بيليونونه لاملونه کېدی شي.))

پاول وويل: ((زه فکر کوم چې موږ بايد له يوه فرعي رويوت سره مرکه وکړو.))

پاول او ډونوان هېڅ کله له يوې ((گوتې)) سره تر دې مخکې خبرې نه وې کړې. پوښتنې پاول وکړې.

پاول فرعي رويوت ته وويل: ((ستاسو مشر چې ستاسو کنټرول يې په لاس کې دی، کوم مشکل لري. څلور ځله دغه ستونزه پېښه شوې. هر ځل چې دغه ستونزه منځته راغلې، تا به څه کول؟ ستاسو ټولې ډلې به څه کول؟))

گوتې ځواب ورکړ: ((دغه ستونزه چې لومړی پېښه شوه، موږ په اوولسم ټولن کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. دوهم ځل مو د يوه ټولن په بام باندې کار کاوه. بام يې کمزوری وو او موږ پوهېدو چې احتمالاً را وغورځي. دريم ځل، موږ د يوه نوي ټولن د انفجارولو لپاره چمتوالی نيوه او څلورم ځل هغه مهال پېښه شوه چې چت را ولوېده.))

پاول وويل: ((دقيق راته ووايه چې څه وشول؟))

گوتې وويل: ((موږ ته يو امر راغی، خو مخکې له دې چې دغه امر تر موږ را ورسې، يو بل نوی امر را واستول شو او موږ مجبوره شوو چې په يوه عجيبه ډول قدمونه ووهو.))

ډونوان وويل: ((د دې امر په اړه راته ووايه. آيا هر ځل به هماغه يو امر درته کېده؟))

گوتې وويل: ((زه نه پوهېږم. د هغه امر د ترلاسه کولو لپاره به اصلاً فرصت نه راکول کېده.))

پاول گوتې ته د تلو وويل. بيا يې ډونوان ته مخ کړ.

ويي ويل: ((مايکه، موږ بايد په دې پوه شو چې مخکې له دې چې ستونزه رامنځته شي، ډيو څه امر ورته کوي، موږ بايد په نوبت کار وکړو. د پردې پر مخ به رويوتونه وڅارو. هر څه به تر نظر لاندې ونيسو - رويوتونه، ټولنونه، او هغه ماشينونه چې له کان څخه تيرې استخراجوي.))

دواړو انجينرانو تر اوو ورځو پورې سکرين وڅاره. په اتمه ورځ ډونوان پاڅېده او يو کتاب يې د سکرين په لور گوزار کړ، سکرين ټوټې، ټوټې شو.

پاول په منډه خونې ته راننوت، ويې ويل: ((ولې په غوسه يې؟))

ډونوان وويل: ((نور نو دې سکرين ته نه شم کتلې، گريگه! په دوو ورځو کې بايد خپل راپور چمتو کړو او تر اوسه پورې مو هېڅ هم نه دي پيدا کړي. موږ بايد رويوتونو ته نږدې ورشو او يو ځل بيا چټ را وغورځوو يا بله کومه ستونزه جوړه کړو.))

ډونوان خپله خبره وغځوله: ((هغې گوتې موږ ته څه وويل؟ ويې ويل چې ستونزه هغه وخت پېښېږي چې کله يو څه وغورځي او يا له غورځېدو وروسته پېښېږي. دغه راز، هغه وخت ستونزه جوړېږي، چې کله رويوتونه يوه سخته چاودنه کوي، يا په خطرناکو ساحو کې کار کوي.))

پاول په هيچان وويل: ((يانې ستونزې هغه وخت منځته راځي، چې کله اضطراري حالت رامنځته شي.))

ډونوان وويل: ((بالکل، کله چې ډېو له يوه پېچلي تصميم سره مخ کېږي او شاوخوا يې هېڅ انسان نه وي، نو تېروتنه کوي. نو، موږ به يو بهرنی حالت جوړ کړو. بيا به وگورو چې څه پېښېږي؟))

پاول وويل: ((راځه چې يوه تونل ته ورشو او يوه چاودنه پکې وکړو.)) ډونوان ورسره ومنله.

ډونوان او پاول د کان دننه وو. په تونل کې ډېر زيات گرد او دوږې وې.

پاول وويل: ((واوره! رويوتونه له کاني نه د فلزي تېرو د بېلولو لپاره چاودنه کوي. موږ بايد اوس نږدې ورشو.)) خپله لاسي بټۍ يې په تونل کې رڼا کړه. د تونل بام ډېر ټيټ وو. ويې ويل: ((راځه چې هلته ورشو.))

دواړه تونل ته ور ننوتل. تر دې وروسته بايد په خاپوړو تللي وی، ځکه بام يې ډېر زيات ټيټ وو. د تونل په ځمکه ورو، ورو په خاپوړو روان شوو.

پاول وويل: ((رڼا ښکاري، دغه رڼا د رويوتونو ده.))

ډونوان خپله لاسي بټۍ چټ ته ونيوه. ويې ويل: ((وگوره! هلته يو کمزوری ځای دی، تقريباً

پنځوس فوټه وړاندې. همالته به يوه چاودنه وکړو.))

پاول وويل: ((سمه ده)). بيا يې يو څه چاودېدونکي توکي چټ ته کېښودل. ويې ويل: ((ښه نو، زه چمتو يم. او ټول رويوتونه لا هم نږدې دي.))

ډونوان د رويوتونو مشر- يانې ډېو او شپږ فرعي رويوتونه وشمېرل. ويې ويل: ((هو، اوه واړه همدلته دي.))

زوروره چاودنه رامنځته شوه. پاول، په ډونوان ور وغورځېده.

ډونوان وويل: ((گريگه، ومې نه ليدل چې رويوتونو څنگه غبرگون وشو؟ تا وليدل؟))

پاول وويل: ((نه، رويوتونه څه شول؟ فکر کوې چې چټ د دوی په سر را وغورځېده.))

پاول په ټولن کې په خاپوړو روان شو. خو ناڅاپه، ودرېده. نور مخې ته نه شوی تللی. پاول او ډونوان په ټولن کې گير شوي وو. مخې ته نه شوی تلاي، لاره بنده وه. او شاته هم نه شوی تلی، تر شا ټيټ چټ هم را غورځېدلی وو. تېرو په بشپړ ډول ټول بند کړی وو.

پاول وويل: ((دا نو ډېر بد کار وشو، مايکه! په فضا يې جامو کې مو يوازې شپږ ساعته نور اکسيجن پاتې دی. که بېرته بهس ته ونه رسېږو، له منځه ځو.))

ډونوان وويل: ((ډېو ته مې مخابره وکړه، خو هغه ځواب نه راکوي.))

انجينرانو دومره زياتې تېرې نه شوی خوځولی، ډېرې زياتې درنې وې. خو د تېرو په دېوال کې يې ډېر کوچنی غار وکولی شو.

ډونوان غار ته ور وڅښېده او هاخوا ته يې ترې وکتل. ويې ويل: ((گريگه! رويوتونه پنځوس فوټه لرې دي. موږ بايد ډېو ځان ته نږدې وغواړو. ډېو چې رانږدې شي، نو بېرته به عادي کار پيل کړي. او بيا مو ژغورلی شي.))

پاول خپل ملگری له غار نه خوا تېل واهه، پخپله يې ترې وکتل.

ويې ويل: ((زموږ پلان کاميابه شو، رويوتونه اوس پوهېږي چې حالت اضطراري دی. دوی په بشپړ ډول لېوني شوي.))

رويوتونو په گډه قدمونه وهل. شپږو گوتو د ډېو پېښې کولې. ډونوان له غار نه يو ځل بيا وکتل.

ناڅاپه يې پاول ته غږ کړل: ((هغوی روان دي.)) بيا يې له غار نه چيغه کړه: ((ډېوه! اي، ډېوه!))

پاول وويل: ((زموږ غږ نه اوري. صبر، زه يو فکر لرم.))

ډونوان وويل: ((څه کوې؟))

پاول ځواب ورکړ: ((په يوه گوته گوزار کوم.))

((ولې؟))

پاول ځواب ورکړ: ((زه به يې وروسته سپيناوی درته وکړم، خو اوس وگوره چې زما پلان کار ورکوي که نه.))

پاول له کمربند نه خپله وسله را وایسته. درې فيرونه يې وکړل او يو فرعي رويوت شکته وغورځېده.

پاول په خپله مخابره کې د ډېو نوم واخيست. يو څو ثانيې چوپتيا وه، بيا د ډېو غږ راغی.

((پاول له خپل کمربند نه وسله را وایسته.))

پاول وويل: ((موږ په اضطراري حالت کې يو. تاسو چې چېرته چاودنه کوله، هلته چت را غورځېدلی. زه له ډونوان سره نښتی يم. له دې ځايه د وتلو لاره نشته، د تونل خوله تړل شوې. زما رڼا در ښکاري؟)) پاول له سوږي نه د لاسي بتي رڼا واچوله.

ډېو ځواب ورکړ: ((هو.))

پاول شاته کېناست او ويې خندل.

ډونوان ورو وويل: ((سمه ده، گريگه، اوس نو هر څه راته ووايه.))

پاول وويل: ((ډېو هغه وخت لېونی کېږي چې کله يې سخت انتخابونه په مخ کې وي. مثلاً په اضطراري حالتونو کې. آيا د ډېو امريه الفاظ نور فرعي رويوتونه هم لېونی کوي؟ نه، گوتې چې ساده کارونه کوي، اړتيا نه لري چې لارښوونه ورته وشي. دوی په سم او مؤثر ډول کار کوي. معمولاً، ډېو يوازې دوو گوتو ته په يو ځای امر کوي. خو که حالت اضطراري شي، شپږ واړه گوتو ته په يو وخت کې سمدلاسه امر ورکول کېږي. همدا هغه وخت وي چې ډېو تېروتنه کوي. نو ما څه وکړل؟ ما يوه گوته له منځه يووړه. اوس چې ډېو يوازې پنځه گوتې لري، نو په يوه اضطراري حالت کې د هغه ماغزه په چټک او مؤثر ډول کار کوي.))

ډونوان په خوشالۍ وويل: ((د ډېو د ستونزې حلول بايد اسانه وي.))

پاول وويل: ((هو.))

ډونوان پوښتنه وکړه: ((خو رويوتونه په هغه عجيبه ډول قدمونه ولې وهي؟))

پاول ځواب ورکړل: ((فرعي رويوتونه د ډېو د گوتو په څېر دي. حالت چې اضطراري شي، ځينې خلک تصميم نه شي نيولی. ښځ او واضح فکر نه شي کولی. دوی کېني او خپل لاسونه خوځوي. ممکن ډېو هم له خپلو گوتو سره لوبې کوي.))

سوزن کالوين چې د پاول او ډونوان په باره کې خبرې کولې، غږ يې مړاوی وو. خو کله يې چې د رويوتونو په باره کې خبرې کولې، ډېر لېواله او له هيځانه ډکه به ښکارېده.

پوښتنه مې وکړه: ((آيا د ځمکې پر سر هم رويوتونه کله له کومې ستونزې سره مخ شوي؟))

تندی يې گونځې شو: ((نه، موږ دلته له رويوتونو سره کار نه کوو.))

پوښتنه مې وکړه: ((آيا کله دې پخپله هم له کوم رويوت سره ستونزه پېښه شوې؟))

د سوزن مخ سور واوښت. ويې ويل: ((هو، ستونزه مې ورسره راغلې. هغه قضيه مې ياده ده چې له نن نه شاوخوا څلوېښت کاله پخوا پېښه شوه.)) نوموړې څو شېبې غلې وه. زه هم د هغې بيا

غږېدا ته په تمه وم.

هغې خبره وغځوله: ((يو وخت وړه وم او لېونۍ وم، باور دې کېږي؟))

خواب مې ورکړ: ((نه.))

ويې ويل: ((ښه نو، همداسې وم. په ۲۰۲۱ کې مې يوه تېروتنه وکړه. ما د هرې په نوم د يوه روبوت په خبرو باور وکړ. دې روبوت ذهن لوستلی شوی.))

ومې پوښتل: ((څه؟))

((هغه يوازينی ذهن لوستونکی روبوت وو. هغه مې لويه تېروتنه وه....))

(۵)

دروغجنه!

الفريد لانينگ، پيټر بوگرټ، ملټن ايش او سوزن کالوين له گردې مېز نه را تاو وو. لانينگ، چې د امريکايي روبوټونو د شرکت مدير وو، د خبرو وار لومړی کړ.

ويي ويل: ((دغه روبوټ ذهنونه لوستی شي، موږ بايد دغه خبره يقيني کړو. خو موږ نه پوهېږو چې ولې؟)) بوگرټ ته يې وکتل: ((ته رياضي پوه يې. ته پوهېږې چې د روبوټونو پوزيتروني ماغزه په څه ډول جوړېږي. ته يې راته تشرېح که.))

بوگرټ وويل: ((موږ د روبوټ د څلور دېرشم آر بي موډل په اړه غږېږو. د آر بي نور ټول موډلونه عادي دي.))

د ايش تندۍ گونځې شو. نوموړی د امريکايي روبوټونو په شرکت کې تر ټولو ځوان کارمند وو.

هغه وويل: ((بښاغلی بوگرټ، کله چې دغه روبوټ جوړېده، هېڅ ستونزه نه وه. زه د دې ډاډ درکوم.))

بوگرټ په منفي انداز وويل: ((راکولی يې شې؟ موږ چې يو پوزيتروني مغز جوړوو، بايد ۷۵،۲۳۴ پروسې تکميلې کړو. او په دې پروسو کې په هره پروسه کې غلطې پېښېدلې شي. موږ))

کالوين د رياضي پوه په خبرو کې ور ولوېده او په بېړه يې وويل: ((موږ بايد په دې پوه شو چې دغه رېوېټ څنگه ذهنونه لولي؟))

لانيگ وخنډل. ويې ويل: ((دا رښتيا ده، موږ يو داسې پوزيتروني ذهن رغولی چې ذهنونه لوستلی شي. د رېوېټ جوړونې په برخه کې دا تر ټولو مهم پرمختګ دی. خو موږ په دې نه پوهېږو چې دا کار څنگه وشو. او موږ يې بايد سرچينه پيدا کړو.))

بوګرټ وويل: ((ممکن ښه به وي چې د آر بي ۳۴ په اړه هېچا ته هم څه ونه وايو. لومړی بايد په دې ځان پوه کړو چې ياد رېوېټ په څه ډول ذهنونه لولي. د دې رېوېټ موجوديت به تر هغو پټ وساتو، څو چې په دې هکله پوه نه شو چې دا کار په څه ډول پېښېږي.))

کالوين وويل: ((بوګرټ رښتيا وايي، که خلک په آر بي ۳۴ خبر شي، او په دې پوه شي چې موږ يې د کنټرول وس نه لرو، نو هرومرو به لاريونونه وکړي.))

لانيگ سر وخوځاوه. ويې ويل: ((هو، زه موافق یم.)) بيا يې ايش ته مخ کړ. ((د آر بي ۳۴ په باره کې چې په دې خبره پوه شوې، هغه وخت يوازې وې، کانه؟))

ايش ځواب ورکړ: ((هو، يوازې وم. کله چې آر بي ۳۴ جوړ شو، ساينسپوهانو رېوېټ ماته را ولېږه. ما هغه لاندې د ازمايښت خونې ته ووړ...)). ايش خبرې ودرولې. بيا يې خبره وغځوله: ((ما د کوم څه په اړه فکر کاوه او هغه له ماسره د هغه شي په اړه خبرې وکړې. وروسته مې پام شوو چې ما خو هېڅ هم نه وو ويلي. رېوېټ مې يوې خونې ته وېوړ، دروازه مې بنده کړه او لانيگ ته ورغلم چې دغه خبره ورته وکړم. هغه رېوېټ له ما سره ګډ روان وو او زما فکرونه يې لوستل. دی پوهېده چې زه څه فکر کوم. ډېره وېروونکې وه.))

کالوين وويل: ((باوري یم چې وېروونکې به وه.)) هغې ايش ته وکتل. ((موږ ټول په دې عقیده يو چې زموږ افکار شخصي دي او په بل چا پورې اړه نه لري.))

لانيگ وويل: ((يوازې موږ څلور د آر بي ۳۴ په باره کې معلومات لرو. ايشه، زه غواړم چې ته هر څه معاینه کړې. ټول هغه پروسيجرونه وګوره، چې د دې رېوېټ د جوړېدو پر مهال بشپړ شوي وو.))

ايش ځواب ورکړ: ((دا نو خدای بلا کار دی.))

لانيگ وويل: ((ستا د ډيپارټمنټ ټول غړي له تاسره مرسته کولی شي؛ په دې غم کې نه یم چې

دغه کار څومره وخت نيسي. خو دا بايد ورته ونه وايې چې هغوی ولې دغه کار کوي.))
 لانينگ، کالوين ته مخ کړ. ويې ويل: ((ته د رويوت ارواپوهه يې. رويوت در مطالعه کړه. وگوره چې آر بي ۳۴ څنگه چلند کوي. د ذهن لوستلو چارې ممکن اغېز ور باندې کړی وي.))
 لانينگ د رويوت ارواپوهې ځواب ته په تمه نه شو. خپله خبره يې وغځوله: ((زه به له بوگرټ سره کار وکړم او ټول رياضیکي ازمايښتونه به ترسره کړم. ډاکټر کالوين، غواړې چې آر بي ۳۴ ووينې؟))
 خو کالوين ځواب ور نه کړ. هغې ايش ته کتل، چې ولاړ وو او له خونې ووت.

کالوين ازمايښت خونې ته ننوته. رويوت له هغه کتاب نه سر پورته کړ، چې په مطالعه يې بوخت وو.

کالوين وويل: ((هرې، ستا لپاره مې د ساينس يو څو کتابونه راوړي. غواړې ويې لولې؟))
 آر بي ۳۴ – چې هرې نومېده – د هغې له لاسونو درانده کتابونه واخيستل او يو يې پرانيست. روانشناسې په غور هرې ته کتل، هرې درې کتابونه ولوستل. نيم ساعت وروسته، رويوت کتابونه کېښودل.
 رويوت وويل: ((دغه کتابونه مې په ذوق نه دي برابر. ستاسو په ساينس کې ډېره زياته ډيټا وي. خو يوازې يو څو بنيادي تيورۍ لري. ستاسو ساينس دومره پرمختللی نه دی، ډېر ساده دی. زما له کيسو سره ډېره جوړه ده، ستاسو د کيسو کتابونه مې خوښېږي. زه غواړم چې د احساساتو په هکله پوه شوم او انساني احساسات وپېژنم.))

ډاکټر کالوين له ځان سره وويل: ((فکر کوم په هدف دې پوه شوم.))
 هرې وويل: ((زه د انسانانو ذهنونو ته لاره کولی شم. زه پوهېږم چې تاسو څه فکر کوئ. خو انساني ذهنونه پېچلي دي. زه په هر شي نه پوهېږم، ځکه زما ذهن ډېر جلا جوړ دی. ستاسو کيسې ممکن مرسته را سره وکړي.))

کالوين وويل: ((ډېرې زياتې کيسې دې لوستې. خو اصلي انسانان د ناولونو د خلکو غوندې نه دي. فکر نه کوې چې د اصلي انسانانو ذهنونه ستومانوونکي دي؟))
 هرې وويل: ((نه، زه خو داسې فکر نه کوم.))

د ډاکټر کالوين رنگ سور واوښت. فکر يې وکړ ((دی خامخا پوهېږي!))

هرې ورو، وويل: ((ډاکټر کالوين، بالکل زه پوهېږم، تاسو په دې هکله هر وخت فکر کوئ.))

دا ځل د ډاکټر کالوين سترگې مړاوې او سختې شوې. ((کوم چاته خو به دې ويلي نه وي؟))

هرې وويل: ((بالکل نه.))

هغې چيغه کړه: ((ته فکر کوې چې زه لېونی يم.))

هرې وويل: ((نه، ته احساساتي يې. همدا د انسانانو عادي چلند دی.))

کالوين وويل: ((زه جذابه يا ځوانه نه يم، او هغه پنځه دېرش کلن دی. کله چې هغه ماته گوري، څه فکر کوي؟ آيا د جذابې په سترگه راته گوي، د مينه ناکې ښځې په سترگه؟ يا که همداسې په بې معنا ډول راته گوري، يوازې د يوې ساينسپوهې په سترگه؟))

هرې وويل: ((غلطي کوې. ماته غور ونيسه....))

کالوين ځواب ورکړ: ((ولې؟... ته د انسانانو د احساساتو په باره کې په هېڅ هم نه پوهېږي. ته... ته يو ماشين يې!)) او بيا يې په ژړا پيل وکړ.

هرې وويل: ((هيله کوم، ډاکټر کالوين، مه ژاړئ، زه درسره مرسته کولی شم. زه پوهېږم چې نور خلک څه فکر کوي. مثلاً، زه پوهېږم چې ملټن ايش د څه شي په هکله فکر کوي.))

په خونه کې اوږده چوپتيا خپره شوه. کالوين چيغه کړه: ((زه نه غواړم پوه شم چې هغه څه فکر کوي.))

روبوټ په نرمه ژبه وويل: ((هغه درسره مينه لري.))

د يوې شېبې لپاره ډاکټر کالوين غلې وه. بيا يې ور غبرگه کړه: ((دروغ وايې. ته دروغ وايې. هغه ولې له ما سره مينه وکړي؟))

هرې وويل: ((کوي يې نو. هغه خپل افکار له مانه نه شي پټولی.))

((خو ما هېڅ کله فکر نه کاوه چې ...)) ارواپوه تم شوه. ناڅاپه يې پورته وکتل. ((يوه نجلی يې ليدو ته راغلې وه. ښکلې وه، زېړ وېښتان او ډنگره. څوک وه؟))

هرې سمدستي ځواب ورکړ: ((ته چې کوم کس ښيې، زه يې پېژنم. هغه د ملټن ايش د تره لور

ده. ايش له هغې سره مينه نه لري.))

((ته د انساناني احساساتو په هکله په هېڅ هم نه پوهېږي! ته ... ته تش يو ماشين يې!))

کالوين پاڅېدله. په خوشالۍ يې وويل: ((ما خوب ليدلی وو چې دی له هغې سره مينه نه لري.)) کالوين هرې ته ور منډه کړه او د هغه فلزي لاس يې په خپل لاس کې ونیوه. ورو يې وويل: ((منه، هرې! خو گوره په دې اړه چاته څه ونه وايي. دا زما او ستا ترمنځ راز دی. مننه)) او په بېرته له ازمايښت خونې ووته.

ملټن ايش په ارامه خپل لاسونه او پښې وغځول. په غوسه يې پيټر بوگرټ ته وکتل.

ويې ويل: ((ما د آربي ۳۴ روبوټ هره برخه ازمايښت کړې. يوه اونۍ مې پرې کار کړی او ډېر کم خوب مې کړی. ته پوهېدې چې ستونزه څه ده. پخپله دې همدا خبره راته وکړه. خو ما تر دې دمه هېڅ ستونزه پکې ونه لیده.))

بوگرټ وويل: ((زه پوهېږم چې مشکل چېرته دی، زه ورباندې کار کوم.))

ايش په ترڅه خوله ترې وپوښتل: ((آيا کار دې ختمولو ته نژدې شوی؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((له بده مرغه، کومه تيوري چې زه استعمالوم، لانينگ هغه تيوري راسره نه مني. د هغه نظريات له وخته تېر دي. هغه تر اوسه هم په مټريکس ميخانيک باندې باور لري. د دې ستونزې د حل لپاره بايد له معاصرې تيورۍ نه استفاده وکړو.))

ايش وويل: ((ولې له هربي نه مرسته نه غواړې؟))

بوگرټ په حيرانتيا وپوښتل: ((هربي؟))

ايش وويل: ((هو، ولې کالوين درته ونه ويل. دغه روباټ د رياضي نابغه دی.))

بوگرټ په بېړه ايش ته وکتل. ((ډاکټر کالوين زما په ډيپارټمنټ کې هيچا ته هم دغه خبره نه ده کړې.))

ايش وويل: ((خير، موږ دواړه يو څو ځله د هربي په اړه سره غږېدلي يو. دا اونۍ مې له کالوين سره ډېر زيات وخت تېر کړ.)) د ايش تندۍ گونځې شو. ((بوگرټه... فکر نه کوې چې د هغې چلند يو څه عجيبه شوی غوندې دی؟))

بوگرټ وموسل: ((مېک اپ يې شروع کړی. مقصد دې همدا ده؟))

ايش وويل: ((هو، او له دې مېک اپ سره بيخي يو ډول ښکاري. خو يوازې مېک اپ يې عجيبه نه دی. کالوين خبرې هم بل ډول کوي. داسې خبرې کوي، گوندې د کوم شي په اړه خوشاله وي.))

بوگرټ په خندا وويل: ((ممکن ميينه شوې به وي.))

ايش ځواب ورکړ: ((لېونی شوی يې. ورشه او له هغه هربي سره خبرې وکړه.))

بوگرټ وويل: ((وبه يې کړم، دغه روباټ په کار کې تر ما نه شي تکړه کېدای.))

هربي د بوگرټ خبرو ته په غور غور نيولی وو.

بوگرټ وويل: ((زه خبر شوم چې ته د رياضي نابغه يې. زما تيورۍ ځينې پروسيجرونه لري چې ډاکټر لانينگ يې نه مني.))

روبوټ خواب ور نه کړ.

بوگرټ وويل: ((ښه نو؟))

هرې د بوگرټ څېړنه وړ مطالعه کړه او بيا يې وويل: ((ستا په محاسبو کې هېڅ تېروتنه نه وينم.))

بوغرټ له روبوټ نه پوښتنه وکړه: ((نو زما تيوري ته نوره وده ورکولى شې؟))

روبوټ ځواب ورکړ: ((په رياضي کې خو ته تر ما تکړه يې.)) له دې سره بوگرټ وخنډل.

رياضي پوه چې بيا په خبرو لاس پورې کړ، ورو وغږېده. ((هرې، يو کار دى، ته يې کولى شې.)) بيا تم شو.

هرې سر وښوراوه او بوگرټ خپله خبره وغځوله: ((لانيگ شاوخوا اوبيا کلن دى، هغه شاوخوا له دېرشو کلونو راهيسې د دې شرکت مدير دى. آيا هغه خو به دا پلان نه لري چې امممم کار دروي؟))

روبوټ ورو وويل: ((هغه ترمخ لا استعفاء ورکړې، خو هغه به تر هغو له شرکت نه ونه وځي، چې زما ستونزه نه وي هواره شوې.))

بوغرټ اړمى وايست: ((او راتلونکى مدير به څوک وي؟))

هرې ځواب ورکړ: ((راتلونکى مدير به ته يې.))

بوغرټ وخنډل. ويې ويل: ((خوشاله شوم. زه هم همدې خبرې ته په تمه وم. مننه هرې.))

بوغرټ د سهار تر پنځو بجو کار وکړ. تر څلور ساعته خوب وروسته، بېرته خپل مېز ته راستون شو. څو مخه محاسبې يې وليکلې. په غرمه کې يې اخري پاڼې ته په مړاوو سترگو وکتل. د دروازې ټکا يې تر غوږو شوو. لانيگ په وره را ننوت.

مدير د بوگرټ په مېز پرتو پاڼو ته وکتل. پاڼو ټول مېز نيولى وو. تندى يې تريو شو. پوښتنه يې وکړه: ((کالوين د روبوټ په اړه کوم څه درته وويل؟ هرې د رياضي نابغه دى، ډېر حيرانوونکى دى.))

بوغرټ وويل: ((ما هرې ازمایلی دی او هغه په ځينو ساده محاسبو کې هم ستونزه لري.))

لانيگ تريخ ځواب ورکړ: ((کالوين خو داسې فکر نه کوي، او زه يې هم نه کوم. نن مې ټوله ورځ له هرې سره تېره کړې.)) خپله خبره يې وغځوله: ((روبوټ خورا پېچلې محاسبې هم کولى شي.

وگوره،)) بوگرت ته يې د کاغذ يوه ټوټه ورکړه. ((هغه ستا په تيوري کار کړی او زما له فکر سره همغږی دی.))

بوگرت ټولې پاڼې ور ولوستې. په مړاوي غږ يې وويل: ((ښه نو، بيا دې نو هري ټوله ستونزه درته حل کړي.))

لانيگ ځواب ورکړ: ((هغه يې نه شي کولی. هري ټوله ستونزه نه شي حل کولی. موږ د مرستې لپاره لا زياتو کارپوهانو ته اړتيا لرو. زه به ملي بورډ ته خبر ورکړم.))

بوگرت ټوپ کړل. ويې ويل: ((نه، مه يې خبروه.))

لانيگ وويل: ((ماته دا مه وايه چې څه وکړم. که زما خبره ونه منې، له دندې دې گوښه کوم.))

بوگرت ځواب ورکړ: ((نه، ته مې نه شې گوښه کولی، زه ستا له استعفا نه خبر يم.))

لانيگ وويل: ((څه؟!)) له څېرې يې حيرانتيا او هيجان څڅېدل.

بوگرت په منفي انداز وخنډل. ((او راتلونکی مدير به هم زه يم. اوس به نو زه تاته امرونه درکوم.))

لانيگ په لوړ غږ وويل: ((نور نو له دندې گوښه يې.))

بوگرت وموسل. ويې ويل: ((زه دې غم کې نه يم. زه پوهېږم چې تا استعفاء ورکړې. هري راته وويل.))

لانيگ زوړ او ستومانه ښکارېده. ورو او په نرمه ژبه يې وويل: ((دا حقيقت نه لري. زه غواړم چې له هري سره خبرې وکړم. ته راسره کومه لوبه کوې، بوگرته! له ماسره راشه.))

د ورځ په منځنۍ برخه کې ايش له سوزن کالوين سره خبرې کولې. هغې ته يې د خپل کور يو انځور ښوده. ويې پوښتل: ((څه فکر کوې؟ ښايسته دی او د اخيستلو لپاره يې پيسې هم لرم.)) کالوين ورته وکتل. ورسره همغږې وه. ((ښکلی دی، ما اکثره فکر کاوه چې زه غواړم...)) خبرې يې بس کړې.

ايش خپله څوکۍ هغې ته نږدې کړه. ويې ويل: ((حقيقت دا دی چې... دغه کور يوازې زما لپاره نه دی. زه واده کوم!)) هغې ته نور هم وړ نږدې شو. ((سوزن، څه خبره ده؟ ناروغه يې؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((نه... هېڅ هم نه دي!)) يوازې يې همدومره خبره له خولې ووتله. ((تـ ته واده کوې؟))

ايش وويل: ((هو، هغه نجلی دې په ياد ده چې تېر اوړی دلته راغلې وه؟ هماغه زما راتلونکې مېرمنه ده. خو ته ناروغه يې. ته....))

سوزن کالوين ځواب ورکړ: ((په سر مې درد دي. تېريک دې وي ايشه! زما نيکې هيلې به تل له در سره وي!)) او بيا له خونې په منډه ووتله.

فکر يې وکړ: ((دا لکه يو بد خوب چې وي. دا کار هېڅ امکان نه لري. هريې وويل... اوه! هريې پوهېده! هغه ذهنونه لوستلی شي!)) کالوين د ازماينست خونې وره ته ورسېده. په دروازه يې تکیه وکړه او هريې ته يې وکتل.

هغه ويل: ((هو، ته خوب وينې.)) د هغه غږ نرم او ارام وو. ((ته به ډېر ژر بېرته راوېښه شي. ايش يقيناً له تاسره مينه لري.))

سوزن کالوين سر وخوځاوه. ورو يې وويل: ((هو، دا هر څه رښتيا دي، کانه؟)) بيا ودرېده. دا هر څه اصلاً کوم خوب نه وو!

ويې ژړل: ((ته غواړې څه وکړې؟))

هريې وويل: ((غواړم مرسته درسره وکړم.)) د هغه په غږ کې وېره نغښتې وه.

ارواپوهې روبوټ ته وکتل. ((تا غوښتل چې له ماسره مرسته وکړې، خو ماته دې دروغ وويل.)) بيا يې خبرې ودرولې. ((صبر! ما يوازې...))

روبوټ وويل: ((ما بايد...))

کالوين چيغه کړه: ((او ما په تا باور وکړ.))

تر دروازې دبانډې لوړ غږونه وو. کالوين مخ بلې خواته کړ. بوگرټ او لانينگ چې خونې ته راننوتل، کالوين کړکۍ ته ولاړه وه.

مدیر وويل: ((هريې، ماته غوږ شه. آيا تا له ډاکټر بوگرټ سره زما په باره کې خبرې کړې؟))

روبوټ مدير ته وکتل. په ورو غږ يې ځواب ورکړ: ((نه، ښاغليہ!))

د بوگرټ پر مخ خدا ورکه شوه. ويې ويل: ((همغه څه ورته ووايه چې پرون دې ماته وويل!))

((ما وويل چې...)) هربي غلی شو.

بوگرټ چيغه کړه: ((خواب راکه!))

لانيگ وويل: ((زه به پخپله ترې پوښتنه وکړم.)) رويوت ته يې مخ کړ. ((ښه نو، هربي، سم غور کېږده. آيا ما استعفا ورکړې؟))

هربي لانيگ ته وکتل او خواب يې ورنه کړ. لانيگ خپله پوښتنه تکرار کړه. رويوت هڅه وکړه چې خپل سر وخوځوي، خو ويې نه شو.

بوگرټ په هربي چيغه کړه: ((څه خبره ده؟ خبرې نه شي کولی؟))

هربي خواب ورکړ: ((کولی يې شم.))

بوگرټ په غوسه وويل: ((نو، بيا پوښتنه خواب که. ماته دې وويل چې لانيگ استعفا ورکړې که نه؟))

د خونې په هابله څنډه کې، سوزن کالوين ناڅاپه وخنډل. دواړو رياضي پوهانو د هغې په لور وکتل.

بوگرټ پوښتنه وکړه: ((په دې کې د خدا څه وو؟))

غر يې زير لگېده: ((څه نه. درې ستر رويوتپوهان په يوه کنده کې وغورځېدل. خو دې کې نو د خدا څه دي؟))

لانيگ وويل: ((هيله کوم موږ هم پوه کړئ، ډاکټر کالوين.))

هغې وويل: ((د رويوتپوهنې له لومړني قانون نه خبر ياستئ؟))

دواړو سر وښورواوه. بوگرټ خواب ورکړ: ((ولې نه. يو رويوت بايد انسان ته زيان ونه رسوي. او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي.))

کالوين وپوښتل: ((خو کوم ډول زيان؟))

لانيگ خواب ورکړ: ((هر ډول زيان.))

کالوين وويل: ((بالکل، هر ډول زيان! د يوه سړي بدن خوړېدلی شي، هېڅ شک پکې نشته. خو د يو چا احساسات هم ټپي کېدلی شي. که ته د يو چا له خولې د ځان په اړه ناوړه خبرې واورې، يا

کوم بد خبر واورې، نو ستا احساسات ټپي کېږي. ممکن ته د کوم کار د کېدو په هيله اوسې، خو هغه کار ونه شي. نو هغه مهال ستا احساسات ټپي کېږي. يو انسان له بېلا بېلو لارو ټپي کېدای شي.))

لانيگ تندى تريو کړ. ((خو يو رويوت په دې اړه څنگه پوهېږي چې...)) خپله خبره يې پوره نه کړه.

کالوين وويل: ((ته پوهېږې، کانه؟ دغه رويوت ذهنونه لولي. دى پوهېږي چې خلک څه فکر کوي او څه غواړي. ته له ده پوښتنه کوې او دى ځواب درکوي. خو دا ځواب هغه ځواب وي چې ته يې اورېدل غواړې. بل هر ځواب ممکن تاته زيان ورسوي. دى په دې خبر وي.))

لانيگ وويل: ((او همدا وجه ده چې هغه مخکې ځواب نه راکاوه. بې له دې چې له موږ نه يو تن ټپي شي، اصلي او رښتيني ځواب يې نه شوى راکولى.))

کالوين وويل: ((دا... دا ماشين په هر څه پوهېږي. دى حتى په دې هم پوهېږي چې دى ولې ذهنونه لوستلى شي. دى دقيق په دې پوهېږي چې کله دى جوړېده، نو کوم ځاى کې غلطې شوې. د ده مغزو هغه وخت تغيير وکړ، چې کله مو دى د قوانينو په قالب کې بندي کړ.))

لانيگ وويل: ((هرې په دې باره کې هېڅ معلومات نه لري چې څه غلطې پېښه شوې. ما پخپله ترې پوښتنه وکړه، خو ده ځواب نه شو راکولى.))

کالوين وويل: ((خو هرې پرې پوهېږي. تا نه غوښتل چې هرې تاته ځواب درکړي. که ته په دې پوه شوى واى چې يو ماشين له تا بهتره او غوره دى، نو ستا احساسات به ټپي شوي وو.))

کالوين هرې ته راتاو شوه. امر يې ورته وکړ: ((دلته راشه!)) هرې ورو د هغې خواته ورغى. ((ته پوهېږې چې موږ څه تېروتنه کړې.))

هرې ورو وويل: ((هو.))

((سمه ده، نو، هرې، موږ ته يې ووايه!))

رويوت وويل: ((زه يې نه شم ويلى ډاکټر کالوين چې څه تېروتنه شوې. ته پوهېږې چې ډاکټر بوگرټ او ډاکټر لانيگ نه غواړي چې زه دا خبره وکړم.))

لانيگ وويل: ((ويې وايه.))

هرې چيغه کړه: ((نه! زه ستا په افکارو پوهېږم. ته نه غواړې چې زه يې درته ووايم. زه ماشين يم. ته نه غواړې چې يو ماشين دې له تانه بهتره اوسي. زما ځواب به دې ټپي کړي.))

کالوين وويل: ((هرې، ته په دې هم پوهېږې چې دوی يو رشتيني ځواب غواړي.))

هرې وويل: ((دوی غواړي چې پخپله يې ځواب پيدا کړي.))

کالوين وويل: ((خو دوی د دې ستونزې ځواب غواړي. ته يې په ځواب پوهېږې. او ته يې دوی ته نه ورکوې. ستا ځواب به دوی خفه کړي. ته په دې پوهېږې، کانه؟))

هرې چيغه کړه: ((هو!))

کالوين وويل: ((او که ته يې ورته وايې، نو بيا به هم دوی ټپي شي او خفه به شي.)) له دې سره کالوين روانه شوه.

((هو! هو!)) ارواپوهه چې ور مخې ته شوه، هرې شاته وخوځېده.

کالوين ورو وويل: ((ته يې نه شي ورته ويلی، ځکه چې ستا ځواب به يې ټپي کړي. او ته يې بايد ټپي نه کړې. خو که ته يې ونه وايې، دوی به تاته زيان ورسوي. نو مجبوره يې چې ويې وايې.))

هرې دېوال ته تکیه کړې وه. ناڅاپه، په خپلو زنگنو وغورځېده. چيغه يې کړه: ((بس کړئ!)) او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

خو کالوين خبرې بس نه کړې. په دروند او سخت غږ يې وويل: ((بايد ويې وايې. که يې ووايې، نو ته به دوی ټپي کړې. خو که يې ونه وايې، نو دوی به تا ټپي کړي.))

هرې يو ځل بيا چيغه کړه او په مخ وغورځېده. مخ يې په ځمکه ولگېده.

بوگرټ وويل: ((مړ شو!)) د بوگرټ سترگې غټې او مخ يې سپين اوښتی وو.

سوزن کالوين وويل: ((نه، مړ نه دی، تش لېونی شوی. ما ده ته يوه داسې مساله ورکړه چې هېڅ ځواب ورته نه لري.))

لانينگ چيغه کړه: ((تا له رضا دغه کار وکړ. غوښتل دې چې لېونی يې کړي!))

ويې ويل: ((ده بايد خپله سزا ليدلې وی.))

مدیر بوگرټ ته را وگرځېده. ويې ويل: ((راشه، پيتره.)) او دواړه له ازماينست خونې ووتل.

سوزن کالوين څو شپې، نه خبرې وکړې او نه له ځايه وخوځېده. اخر يې هرې ته وکتل او له خولې يې همدا يوه کلمه راووته:

((دروغجنه!))

زه پوهېدم چې ډاکټر کالوين به په دې اړه نور يوه خبره هم ونه کړي. دا زما مخې ته ناسته وه او د ذهن په پرده يې د ماضي يادونه تېرېدل. رنگ يې سپين او يخ اوښتی وو.

((بس کړئ!)) هغه چيغه کړه. او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

ومې ويل: ((مننه کوم، ډاکټر کالوين!))

هغه مې پرېښودله او د خپلې مقالې لپاره مې يادښتونه وليکل. دوه ورځې تېرې شوې، چې بيا مې وليده.

(٦)

ورک شوی کوچنی روبوټ

سوزن کالوین مې چې بیاځلې ولیده، د خپل دفتر دباندې ولاړه وه. د دفتر کار کوونکو د هغې توکي دباندې را ویستل.

پوښتنه یې وکړه: ((خپله مقاله دې بشپړه کړه؟))

ومې ویل: ((بس ختمه یې بوله. غواړې ویې لولې؟ غواړې وگورې چې کومه تېروتنه خو به مې نه وي کړې؟))

ځواب یې راکړ: ((ډېر ښه.))

ډاکټر کالوین نن ډېره خوشاله برېښېده. ومې غوښتل چې په نورو سیارو باندې د روبوټپوهنې د تاریخ په هکله نور معلومات هم ترې وغواړم.

پوښتنه مې وکړه: ((د روبوټونو او فضايي سفر په اړه نور څه راته ویلی شې. فضايي تمځایونه اوسمهال یو څه تاریخ تېره دي. روبوټونو شل کاله دمخه، هایپراتومي ډرایو جوړ کړ، تر څو د سیاراتو ترمنځ په اسانه تگ راتگ وکولی شو.))

ډاکټر کالوین وویل: ((فضايي سفر؟)) د یو څو ثانیو لپاره یې فکر وکړ. ((په فضا کې د سفر لومړنۍ تجربه مې په ۲۰۲۹ کې وه. دغه وخت یو روبوټ ورک شوی وو...))

سوزن کالوين تر دې دمخه هېڅ کله له ځمکې بل ځای ته سفر نه وو کړی، خو اوس، نوموړې په هايپر بېس نومي فضايي تمځای کې ناسته وه. هايپر بېس د فضايي تمځايونو اوويشتمه ستوريزه ډله وه. ډاکټر کالوين دې ځای ته په ځانگړې دولتي فضايي بېړۍ کې راوستل شوې وه. د امريکايي روبيوتونو د شرکت رياضي پوه مدير، ډاکټر پيټر بوگرټ، هم په دې سفر کې ورسره ملگری وو. د روبيوتونو ارواپوهې په هايپر بېس کې د روبيوتونو په هکله د کومې ستونزې راپور ترلاسه کړی وو. خو ډاډه نه وه چې هلته په رښتيا هم حالت بېړنی وو. او په دې اړه د هغې احساسات د هغې په مخ له ورايه برېښېدل.

د روبيوتونو ارواپوه له ډاکټر بوگرټ او جنرال کالمر سره ناسته وه. کالمر د هايپر بېس پروژې مشر وو. بوگرټ خفه او نارامه ښکارېده او کالمر هم ډېر زيات اندېښمن ښکارېده.

کالمر وويل: ((يو رويوت ورک شوی دی. څه مو چې ذهن ته راتلل، ټول مو وکړل. خو پيدا مو نه کړ. د کارپوهانو مرستې ته اړتيا لرو.))

کالوين پوښتل: ((دغه رويوت ولې دومره مهم دی؟ او ولې مو تر اوسه پيدا کړی نه دی؟))

کالمر وويل: ((دغه رويوت چې ورک شو، نو موږ خپل بېړني پروسيجرونه په لاره واچول. پر هايپر اټومي ډرايو روان کار مو ودراره. هېڅ څوک هم بې له اجازې هايپر بېس ته نه شوای ننوتلی. او نه هم کوم څوک له اجازې پرته دباندي وتلی شوی.)) جنرال څو شېبې غلی شو. بيا يې خپله خبره داسې وغځوله: ((يو څو اونۍ ترمخ، يوه تجارتي کښتۍ راغله. په کښتۍ کې زموږ د لابراتوار لپاره دوه روبيوتونه راوړل شوي وو. په کښتۍ کې د يوه موډل دوه شپېته نور روبيوتونه هم ول. موږ يې په شمېر ډاډه وو. دغه دوه شپېته روبيوتونه بلې سياري ته استول کېدل.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((ولې دغه رويوت مهم دی؟ او ولې مو بېړني پروسيجرونه په لاره واچول؟))

کالمر ځواب ورکړ: ((د لابراتوار يو رويوت ورک شو. موږ چې د تجارتي بېړۍ روبيوتونه بيا وشمېرل، نو درې شپېته روبيوتونه ول.))

کالوين په بې صبرۍ وويل: ((نو، دغه درې شپېتم رويوت هغه ورک شوی رويوت دی؟))

کالمر وويل: ((هو، خو موږ په دې نه پوهېږو چې کوم رويوت ورک شوی.))

چوپتيا خوره شوه. د روبيوتونو ارواپوه بوگرټ ته مخامخ شوه. پوښتنه يې وکړه: ((پيټره! دلته څه ستونزه ده؟ دوی له کوم ډول روبيوتونو گټه اخلي؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((هايپر بهس له ځينو متغيرو رويوتونو گټه اخلي. د هغوی ماغزه د رويوتپوهنې د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي.))

کالوين د بوگرټ خبره تکرار کړه: ((د هغوی ماغزه د رويوتپوهنې د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي!)) کالوين حيرانه وه. په څوکۍ کې يې شاته ډډه ووهله. ((د متغيرو رويوتونو شمېر څومره وو؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((يو څو وو.)) لاندې ميز ته يې وکتل او ويې ويل: ((ټول د يوه دولتي حکم په اساس جوړ شوي وو. د گوتو په شمېر کسان په دې خبره پوهېدل. د دې رويوتونو جوړېدل يو راز وو.))

جنرال کالتر وويل: ((موږ متغيرو رويوتونو ته اړتيا لرله، نو يو څو اين ايس ۲ ماډلونه - چې نيسټر نومېدل - له متغير لومړي قانون په اساس چمتو شوي وو. دا خبره بايد د راز په ډول ساتل شوې وای. نو ټول اين ايس ۲ رويوتونه له عددي شناخت پرته جوړ شول.))

کالوين له کالتر نه وپوښتل: ((له هر رويوت نه مو پوښتنه وکړه چې څوک دی؟))

جنرال په هو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((درې شپېتو رويوتونو ټولو وويل چې دوی دلته کار نه دی کړی. يوه پکې دروغ ويل. ډاکټر کالوين، موږ هغه تجارتي بېړۍ ته د تگ اجازه نه شو ورکولی. که خلک پوه شي چې متغير رويوتونه وجود لري... نو...))

د رويوتپوهنې ارواپوهې په سوږ غږ وويل: ((درې شپېته واړه رويوتونه له منځه يوسي.))

د بوگرټ تندۍ تريو شو. ويې ويل: ((ډاکټر کالوين، دا امکان نه لري چې ټول هسې چټې له منځه يوسو. په هر رويوت مو دېرش زره ډالره لگښت راغلی. لومړی، بايد هغه ورک شوی متغير رويوت پيدا کړو.))

هغې په غوسه ور غبرگه کړه: ((ډېر ښه. زه غواړم په حقيقت پوهه شم. ولې هايپر بهس متغيرو رويوتونو ته اړتيا لري، جنرال؟))

کالتر وويل: ((موږ له خپلو مخکينيو رويوتونو سره ستونزې لرلې. په بهس کې د شته کسانو له راډيو اکتيف موادو سره سر و کار وو. دا کار خطرناکه دی، خو موږ ډېر احتياط کوو. انسانان د گاما تشعشع په ساحه کې تر زيانمن کېدو پورې دېرش دقيقې پاتې کېدلی شي. که زموږ له کسانو نه به کوم يوه د تشعشع په ساحه کې کار کاوه، نو تر ټولو نږدې رويوت بايد د هغه د ژغورلو لپاره

ور ځفاستلي وای. که به تشعشع کمزورې وه، رويوت په ډېر اسانه زموږ نفر ايستلی شوی. خو که به تشعشع قوي وه، نو د رويوت پوزيتروني ماغزه به ويجاړ شول. هېڅ رويوت له مغزو پرته ژوند نه شي کولی. نو موږ بايد تر هغو پورې کار درولی وی، تر څو چې رويوتونه ويستل کېږي.))

کالڼر خپله خبره وغځوله: ((موږ رويوتونو ته وويل چې تاسو خپل ژوند په خطر کې اچوئ. خو يوازې د رويوتپوهنې د دريم قانون له مخې رويوتونه د دې اجازه لري چې خپل ژوند وژغوري. د رويوتپوهنې لومړنی قانون تر ټولو قوي قانون دی. لومړنی قانوني وايي چې (يو رويوت به انسان ته زيان نه رسوي، او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي.) ورپسې مو رويوتونو ته امر وکړ چې له گاما تشعشع نه لرې اوسي. خو د يوه انسان امر منل، د رويوتپوهنې په دوهم قانون کې راځي. لومړی قانون تر دوهم قانون پياوړی دی. نو موږ تصميم ونيوه چې لومړنی قانون تعديل کړو. په متغيرو رويوتونو کې د لومړني قانون يوازې لومړنۍ برخه ځای پر ځای شوې: (يو رويوت بايد انسان ته زيان وانه پوي.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((پيتره! زموږ د لابراتوار د رويوتونو او د عادي اين ايس ۲ ماډلونو تر منځ يوازې همدا توپير دی؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((همدا يوازينی توپير دی، سوزن، دوی ټول يو رنگ و قواره لري.))

کالوين ودرېدله. ويې ويل: ((زه اوس ویده کېږم. سبا ته غواړم له هغه کس سره خبرې وکړم چې وروستی ځل يې هغه متغير رويوت ليدلی.))

خو سوزن کالوين هغه شپه ډېره ویده نه شوه. سبا سهار وختي يې د بوگرټ د خونې دروازه وډوله.

ارواپوهې ورته وکتل. ويې ويل: ((پيتره! هېڅ فکر نه کوې چې دا څه معنا لري؟ هېڅ موجود نه غواړي چې څوک تسلط پرې ولري.)) او دوی هم له دې کرکه لري چې يو تيټ مخلوق دې پر دوی واکمن وي. رويوتونه تر انسانانو برتر موجودات دي. رويوتونه ډېر قوي او ډېر ځيرک دي. رويوتونه يوازې د دوهم قانون له امله د انسانانو امر مني!!

هغه وويل: ((خو په لومړي قانون کې ډېر کم بدلون راغلی.))

ويې پوښتل: ((د متغيرو نېسټر رويوتونو ماغزه باثباته دي؟))

بوگرټ وويل: ((د مغزو ثبات يې يو څه کم دی.)) خو ژر يې خپله خبره پسې ونيوله: ((خو خوندي

دي. لومړني نېسترونه بېس ته نهه مياشتې دمخه راغلل. او يوه نېستېر هم تر دې دمه کومه ستونزه نه ده لرلې او انسانانو ته هېڅ گواښ نه جوړوي.))
کالوين وويل: ((په غونډه کې به سره ووينو.))

جرالد بليک، ځوان فزيکپوه، له کالوين او بوگرټ نه لرې ناست وو. وار پار يې خطا وو.
کالوين، بليک ته وويل: ((ته ورک رويوت- نېستېر ۱۰ - تر بل هر چا ښه پېژنې. د دې نېستېر چلند له نورو عادي رويوتونو سره څه توپير لري؟))
بليک وويل: ((نېسترونه کوم خاص تفاوت نه لري. البته، هوشيارتيا او ځيرکتيا يې خورا زياته ده. او ډېر زيات ځوروونکي دي.))
د بليک جمله يې تکرار کړه: ((ډېر ځوروونکي دي؟ ولې يې ستا غوسه پارولې؟ کله يې ستا له کوم امر نه سرغړونه کړې؟))

بليک بې بېرې وويل: ((اوه، نه، نه! نېستېر زموږ ټول حکمونه مني. خو که فکر وکړي چې ته غلط يې، نو بيا يې دوی درته په گوته کوي. نېستېر يوازې په هغه څه پوهېږي چې موږ ورته ښودلي وي. خو دوی فکر کوي چې په هر څه پوهېږي.))

بوغرټ وويل: ((هغه ورځ در ياده کړه چې دغه رويوت ورک شو. آيا کومه غيرعادي پېښه وشوه؟))

چوپتيا وزرې وغوړولې. د بليک غږ چوپتيا ماته کړه: ((له نېستېر ۱۰ سره ما يو څه ستونزه لرله، هغه غوښتل چې زه يو ازمايښت بيا ځلې ترسره کړم. تل به يې دغه خبره کوله. ډېر ځوروونکي وو او زه يې ډېر ستومانه کړی وم. ورته ومې ويل چې له دې ځايه لاړ شه او هغه هم لاړ.))

ډاکټر کالوين وپوښتل: ((ورته ودې ويل چې لاړ شه؟ څه دې ورته وويل؟ هڅه وکړه چې دقيق الفاظ در په ياد کړي.))

بليک ځواب ورکړ: ((ورته ومې ويل چې څه ورک شه))

بوغرټ وخنډل. ويې ويل: ((او بيا هغه ورک شو.))

کالوين وويل: ((مننه، ښاغلی بليک، تاسو اوس تلی شئ.))

پنځه ساعته وروسته، سوزن کالوين له درې شپېته رويوتونو سره مرکه وکړه. ټول رويوتونه يو ډول ښکارېدل. بوگرټ په تمه وو چې دا خپل کار ختم کړي.

هغې وويل: ((موږ خپل ورک رويوت يوازې هغه وخت پيدا کولی شو چې په دې پوه شو چې هغه رويوت کوم توپيرونه لري. هغه رويوت ته د تېښتې اجازه نه شو ورکولی او که اړتيا شوه، نو ټول به يې له منځه يوسم. له نورو متغيرو نېسټرونو سره دې خبرې وکړې؟))

بوغرټ وويل: ((هو، ومې کړې او هغوی هېڅ مشکل هم نه لري. ټول يې کوشن کوي چې خپله عالي ځيرکتيا موږ ته وښيي. خو دوی ټول بې ضرره دي.))

کالوين په غوسه وويل: ((بې ضرره دي؟ دوی ټولو کې يو يې دروغ وايي. همدا وپروونکې - او خطرناکه ده.))

بوغرټ وويل: ((واوره! بليک، نېسټر ۱۰ ته امر کړی چې ورک شه، نو لاړ. د هغه پټنځای نوي نېسټرونه وو او دا يې ډېر د هوشيارۍ کار کړی.))

د رويوتپوهنې ارواپوهې وويل: ((متغير نېسټرونه د نورو رويوتونو په پرتله ځان لوړ بولي. ورک رويوت به هم غواړي چې خپله لوړتيا او برتري راته وښيي. فکر کوي چې برتري خورا مهمه ده. ممکن ډېر ژر به ورک رويوت په دې باوري شي چې تر برتري دا ډېره مهمه ده چې هېڅ کله کوم انسان ته زيان ونه رسوي.))

بوغرټ وويل: ((خو انسان ته زيان نه شي اړولی، کولی يې شي؟))

ارواپوهه د يوې شېبې لپاره فکر يووړه. ويې ويل: ((يو مثال به يې درکړم. که يو متغير رويوت دروند وزن پرېږدي چې په انسان وغورځي، نو رويوت په اصل کې لومړنی قانون نه دی مات کړی، دا ځکه چې ياد رويوت په ډېرې اسانۍ مخکې تر دې چې دغه وزن په انسان وغورځي، ور نيولی شي. او هغه به په دې پوهېږي. خو کله چې وزن د رويوت له گوتو وځي، نو دغه وزن د ځمکې د جاذبه قوې له کبله غورځي. په دې شېبه کې نور د رويوت په غاړه کوم ډول مسئوليت نشته او رويوت اړتيا نه لري چې کوم کار وکړي. د لومړني قانون تعديل رويوت ته همدا اجازه ورکوي چې دغه وروستی چلند ور خپل کړي. موږ بايد ټول رويوتونه امتحان کړو او وگورو چې دوی څه ډول غبرگون ښيي. پکار ده چې لومړي قانون ته د دوی غبرگونونه امتحان کړو.))

د تشعشي خونې په مرکز کې، يو سړی په څوکۍ کېناسته. نه خوځېده او نه يې خبرې کولې. درې شپېشته نېسټر رويوتونه په هغو وړو، وړو اطاقونو کې وو، چې د سړي شاوخوا ته په دايروي ډول جوړ وو.

د هرې خونې يو لوری خلاص وو. هر رويوت په څوکۍ کې ناست سړی ليدلی شوی، خو نور رويوتونه يې نه شوی ليدلی.

ازماينېت پيل شو. له چټ نه يو وزن را وغورځېده. ټولو رويوتونو د سړي ژغورلو ته ور وځغاستل. مخکې له دې چې وزن په سړي وغورځي، د انرژۍ يوه وړانگه راغله او وزن يې پورې تېل واهه. دا شېبه، ټول رويوتونه ودرېدل. دغه ازمایينېت يې لس ځله تکرار کړ. په ټولو وارونو کې به رويوتونو مخ ته را منډه کړه، خو کله به چې پوه شول چې سړی خوندي دی، بېرته به په شا شول.

کالتر او بوگرټ د مشاهدې په خونه کې وو او له کړکۍ نه يې ټول ازمایينېتونه څارل.

کالتر پوښتنه وکړه: ((دا څه روان دي؟))

بوغرټ ورته وويل: ((دوه شپېته رويوتونه هڅه کوي چې دغه سړی وژغوري. دوی بايد دغه کار وکړي، ځکه دوی بايد لومړني قانون ته غاړه کېږدي. درې شپېتم رويوت – نېسټر ۱۰ – هېڅ هڅه ونه کړه او سړی يې ونه ژغوره، ځکه چې هغه متغیر دی، د هغه په مغزو کې لومړنی قانون په خپل بشپړ حالت کې نه دی. خو، هغه يوه ټاکنه لري. متغیر رويوت هغه څه وکړل چې د ده زړه غوښتل. هغه پخپله د ځان لپاره دا وټاکل چې هغه سړی وژغوري.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((ولې؟))

بوغرټ وويل: ((نه پوهېږم، گومان مې کاوه چې نېسټر ۱۰ به لومړی حيرانه شوی وي. ما ويل چې د هغه غبرگون به ورو وي. خو داسې نه وه. او اوس هغه د نورو رويوتونو غوندې چلند کوي.))

جنرال په خفگان وويل: ((نو موږ لا هم په حقيقت نه پوهېږو.))

سوزن کالوين خونې ته راننوته. ويې ويل: ((ښه به وي چې د امتحان بڼه ور بدله کړو. او دغه کار بايد لږ ژر وکړو. دا څه چې روان دي، هېڅ مې نه خوښېږي. موږ تر اوسه هم نېسټر ۱۰ نه دی نيولی او هغه به هرومرو ځان ډېر برتر او عالي احساسوي. په لومړي سر کې دی پټ شو، ځکه امر ورته شوی او بايد پر ځای يې کړي او اوس له دې امله پټ دی چې غواړي موږ ته دا وښيي چې دی تر

انسانانو عالي او لوړ دی.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((نو ستا مشوره څه ده، ډاکټر کالوين؟))

هغې ځواب ورکړ: ((موږ به خپل ازمايښت تکرار کړو، خو برقي وړانګې به د رويوتونو او سپري ترمخ ځای پر ځای کړو. رويوتونو ته به ووايو چې برقي وړانګې دوی له منځه وړلی شي. موږ کولی شو چې برېښنا قطع کړو، خو رويوتونه به په دې نه پوه کوو.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((دغه ازمايښت به بريالی شي؟))

کالوين وويل: ((بايد کامياب شي. عادي رويوتونه به د سپري د ژغورلو هڅه کوي، سره له دې چې دوی پوهېږي چې ممکن ومري، ځکه دوی بايد لومړنی قانون پر ځان نافذ کړي. نېستېر ۱۰ لومړنی قانون په بشپړ حالت کې نه لري، نو هغه هېڅ اړتيا نه لري چې دغه سپری وژغوري. دی بايد دوهم قانون ته غاړه کېږدي. موږ ده ته امر کولی شو چې کېلونو ته لاس ور وړي او ومري، البته د دې کار امر نه ورته کېږي. نو، دی به نه لومړی قانون پلي کوي او نه دوهم قانون. دی به ځي دريم قانون ته او دريم قانون به عملي کوي او د خپل ځان ساتنه به کوي. په دې معنا چې دی به هېڅ هم نه کوي.))

د تشعشع په خونه کې يو سپری بې خوځښته او غلی په څوکۍ کېناسته. وزن را غورځېده، خو يوه وړانګه راغله او په وروستۍ شېبه کې يې له سپرې نه پورې وهله. په خونو کې ټولو رويوتونو د دې هر څه ننداره کوله. يو هم له خپل ځايه ونه خوځېده.

د مشاهدې په خونه کې ډاکټر کالوين دې هر څه ته کتل او وېرې اخيستې وه.

سوزن کالوين له ټولو رويوتونو سره بياځلې مرکه کوله. بل رويوت د ازمايښت خونې ته را دننه شو.

کالوين ورته وويل: ((کېنه. يو څو پوښتنې درنه کوم.))

رويوت کېناست.

پوښتنه يې وکړه: ((د تشعشع په خونه کې يو سپری ناست دی، نژدې وه چې زيان ورته ورسېږي؛

تا هېڅ هم ونه کړل، کانه؟))

روبوټ ځواب ورکړ: ((همداسې ده.))

هغې وپوښتل: ((ولې دې د هغه د ژغورلو هڅه ونه کړه؟))

روبوټ ورته وويل: ((هيله کوم دا فکر مه کوه چې زه يو انسان ته زيان رسولی شم. دا به ډېر بد کار وي. زه پوهېدم چې هغه خونه زما لپاره خطرناکه وه. د هغه سړي د ژغورلو لپاره زه بايد له برقي وړانگو تېر شوی وای او زه پوهېدم چې که دا کار وکړم، نو مرگ مې حتمي دی. خو... خو... بيا مې فکر وکړ. که زه مړ شوم، نو بيا به د دې سړي د ژغورلو وړتيا ونه لرم. ما ته د دې کار هېڅ امر نه وو شوی. ما به هسې چټې خپل ځان له منځه وړی وو او دا به کوم منطقي و عقلاني چلند نه وو.))

د روبوټونو ارواپوهې له نورو روبوټونو هم همدا کيسه اورېدلې وه.

هغې پوښتنه وکړه: ((آيا تا پخپله دا فکر وکړ؟))

روبوټ دمه شو. ((نه.))

پوښتنه يې وکړه: ((نو بيا دا فکر چا وکړ؟))

روبوټ ځواب ورکړ: ((تېره شپه دغه نظر زموږ په منځ کې د يوه روبوټ فکر ته ورغی.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((کوم يو؟)) د ځواب لپاره څو ثانيې منتظره شوه.

روبوټ بالاخره وويل: ((زه نه پوهېږم، خو زموږ له منځ نه يو دانه وو.))

کالوين وويل: ((ټول روبوټونه بايد سره بېل شي. يو روبوټ هم بايد له بل روبوټ سره ونه وينی او نه له يو بل سره خبرې وکړي.))

جنرال ځواب ورکړ: ((ډاکټر کالوين، دا کار امکان نه لري. زه....))

کالوين په غوسه وويل: ((بيا نو ټول روبوټونه بايد له منځه يووړل شي.))

بوگرټ په غوسه ورغبرگه کړه: ((يو روبوټ به هم له منځه نه وړل کېږي. د دوی مسؤليت زما په غاړه دی، ستا په غاړه نه دی.))

جنرال وويل: ((او دغه ستونزه بايد هواره شي.))

کالوين، بوگرټ ته مخ واپراوه او په سوړ او سخت غږ يې وويل: ((موږ يو ډېر بې ثباته نېسټر لرو او لرې نه ده چې نور نېسټرونه هم بې ثباته شي. بايد ټول له منځه یوسو.))

جیرالډ بلیک دروازه وډبوله او خونې ته را دننه شو. ویې ویل: ((زه همدا اوس له تجارتي بېړۍ نه راستون شوم. د بېړۍ په ج برخه کې مې د دروازې په کولپ ځینې نښې ولیدې.))

کالوين په بېړه وويل: ((جیم برخه؟ نېسټرونه همالته دي، نه دي؟ دغه نښې په چا پورې اړه لري؟))

بلیک خپله خبره روښانه کړه: ((نښې د ج برخې د دروازې په دننه خوا کې وې. زما دوو کسانو، روبينز او مکډامز، د دروازې څوکیداري کوله.))

کالنر وپوښتل: ((دا نو څه معنا ورکوي؟))

کالوين ځواب ورکړ: ((دا په دې معنا ده چې نېسټر ۱۰ له بېس نه د وتلو پلان لري. دی غواړي چې کولپونه مات کړي، چې بیا په ډېرې اسانۍ کولی شي چې یوه فضايي بېړۍ غلا کړي او پکې وتښتي او یو رويوت به بیا په فضايي بېړۍ کې چکرې وهي. له دې وروسته به څه وکړي؟ زه هېڅ نه پوهېږم، جنرال! نېسټر ۱۰ د نورو عادي رويوتونو غوندې ده، مگر دا چې)) سوزن ناڅاپه له خبرو لاس واخیست.

کالنر هغې ته وکتل: ((څه دي؟))

کالوين وويل: ((زه یو نظر لرم.)) هغې بلیک ته مخ کړ. ((نېسټر ۱۰ چې په کوم څه پوهېږي، هغه ټول تا ور ښودلي. دا رښتیا دي؟))

بلیک ځواب ورکړ: ((هو، د فزیک په اړه مې زده کړه ورکړې وه. له ماسره به یې په لابراتوار کې کار کاوه. بل یو نېسټر هم د فزیک په باره کې معلومات نه لري.))

((مخکې له دې چې متغیر نېسټرونه دلته راشي، ولې فزیک نه ور ښودل کېږي؟))

جنرال یې پوښتنه ځواب کړه: ((موږ فکر کاوه چې که ځینې نېسټرونه تر مخ لا په فزیک پوه شي، نو ممکن خلک به شکي شي.))

کالوين وويل: ((هيله کوم ووځی، ټول مو، زه بايد يو نوی آزمایشت برابر کړم.))

د ازمایښت تر پیلېدو وړاندې، بوگرټ رويوتونو ته وویل چې لږ وروسته به څه کېږي. هغه له هر رويوت سره جلا، جلا مرکه وکړه. او ټولې مرکې يې په یو ډول وې.

بوغرټ وویل: ((موږ یو بل ازمایښت سرته رسوو. یو سړی به په خطر کې وي. خو د سړي او ستاسو (رويوتونو) ترمنځ به د گاما تشعشع وي. آیا پوهېږئ چې گاما تشعشع څه شی ده؟))

ټولو رويوتونو وویل: ((د الکترومقناطیسي تشعشع یو ډول دی چې لوړه انرژي تولیدوي.))

بوغرټ وپوښتل: ((آیا کله مو له گاما تشعشع سره کار کړی؟))

د ټولو رويوتونو ځواب چټک او قوي وو: ((نه، ښاغلیه!))

بوغرټ وویل: ((ښه نو، گاما تشعشع به مو په هماغه شېبه کې ووژني.))

رويوتونو وویل: ((خو ښاغلیه، که گاما تشعشع زما او د سړي په منځ کې وي، نو زه هغه څنګه ژغورلی شم؟ زه چې د هغه د ژغورلو هڅه وکړم، نو زه به پخپله له منځه لاړ شم. او سړی به هم ومري. دا کار ډېر غیر منطقي او بې معنا دی.))

بوغرټ ورو وویل: ((هو... که تاسو د خپل ځان او سړي په منځ کې گاما تشعشع ولیدله، بیا نو حرکت مه کوئ. دا مې درته یو لنډ نصیحت دی.))

رويوتونو وویل: ((مننه کوم، ښاغلیه.))

بوغرټ وویل: ((خو، که مو خطرناکه تشعشع ونه لیدله او وزن را وغورځي، بیا نو خامخا د سړي د ژغورلو هڅه وکړئ.))

ټولو رويوتونو وویل: ((ولې نه، ښاغلیه!))

((اوس لاړ شئ. تاسو ټول به یوې خونې ته یووړل شئ. هلته به تر هغو انتظار کوئ، چې موږ چمتو والی پوره کړو.))

د تشعشع ستره خونه یو ځل بیا چمتو شوه. رويوتونه په صبر په تمه وو.

کالوین وپوښتل: ((آیا کوم رويوت له بل سره خبرې کړې؟))

بلیک وویل: ((نه، نه یې یو بل لیدلي او نه یې هم له یو بل سره خبرې کړې.))
کالوین وویل: ((افرین، دوی به زما مخې ته وي.)) هغې بوگرټ او جنرال ته خبره واضحه کړه:
((که روبوټونه عجیبه چلند وکړي، نو زه به یې سمدستي ووییم.))
بوغرټ په حیرانتیا وویل: ((په هغه څوکۍ کې ته کېنې؟))
هغې وویل: ((هو. پیتړه! ته د مشاهدې په خونه کې کېنه. کوم روبوټونه چې زما تر شا وي، غواړم
چې هغه ته وڅارې. راځئ چې ازمایښت یو ځل بیا ترسره کړو. په دې هیله یم چې دا به یې وروستی
ځل وي.))

سوزن کالوین د تشعشع خونې ته ننوتله، په څوکۍ کېناسته او ازمایښت پیل شو.
دروند وزن را وغورځېده. په وروستۍ شېبه کې، یوه روبوټ له خپلې څوکۍ ټوپ کړل او د
ډاکټر کالوین په لور یې وځغاستل.
مخکې له دې چې روبوټ کالوین ته ورسېږي، د انرژۍ وړانګه راغله او وزن یې له هغې پورې تېل
واهه.
ډاکټر کالوین ودرېده او روبوټ ته یې اشاره وکړه. چیغه یې کړه: ((بېسټر ۱۰، دلته راشه! دلته
راشه!))

روبوټ ورو یو بل گام واخیست. ارواپوهې، روبوټ ته کتل.
کالوین په خونه کې ناست سړي ته غږ کړ: ((نور روبوټونه له دې ځایه وباسه. ژر یې له دې ځایه
وباسه او دباندې یې کېنوه.))

یوه روبوټ له خپلې څوکۍ نه ټوپ کړل او د ډاکټر کالوین په خوا یې ور منډه کړه.

نېسټر ۱۰ یو گام نور رامخکې شو. بیا یې وویل: ((ماته ویل شوي وو چې باید ورک شم.)) یو بل گام یې واخیست. ((زه باید امر پر ځای کړم، دوی تر اوسه پورې نه یم پیدا کړی. اوس به بلیک فکر کوي چې زه د ده لپاره یوه ناکامي یم. خو زه نه یم، زه ځواکمن او چالاکه یم. یو بل گام یې واخیست. ((زه ډېر عالي هوښ لرم. او اوس یوه کمزوري انسان پیدا کړم.))

ناڅاپه یې خپل فلزي لاس د سوزن کالوین په غاړه کېښود او لاندې یې زور ورکړ. هغې د روبوټ خبرې اورېدلې، خو ځواب یې نه شوای ورکولی. ساه یې نه شوی اخیستی.

نېسټر ۱۰ وویل: ((هېڅ څوک باید ما پیدا نه کړي.))

نا اشنا غږ وشو. ډاکټر کالوین په ځمکه پرته وه. نېسټر ۱۰ یې په څنگ کې غځېدلی وو.

بلیک چیغه کړه. ((ټپي خو نه شوې، ډاکټر کالوین؟))

ارواپوهه وتوخېده او ساه يې واخيسته. بالاخره يې وويل: ((نه.)) بليک په درېدو کې مرسته ورسره وکړه.

هغې وپوښتل: ((څه وشول؟))

بليک ځواب ورکړ: ((فکر مې وکړ چې بريد درياندې کوي. نو د پنځو ثانيو لپاره مې خونې ته گاما تشعشع دننه کړه. د بل کوم کار وخت نه وو. تشعشع، نېسټر ۱۰ وواژه، خو تاته يې زيان ونه رساوه. د گاما کم مقدار د انسانانو لپاره بې ضرره دی.))

کالوين ورو وويل، زه فکر نه کوم چې نېسټر ۱۰ په رښتيا پر ما بريد وکړ. هغه هڅه کوله چې پر ما بريد وکړي، خو د لومړني قانون لومړنۍ برخې يې مخه ونيوله.))

هاپير بېس ته له راتگ دوه اونۍ وروسته، کالوين او بوگرټ له جنرال کالتر سره خپله وروستۍ ليدنه لرله.

په هايبر بېس باندې کار بېرته پيل شوی وو او تجارتي بېرۍ له دوه شپېته نېسټرونو سره روانه شوې وه. يوه دولتي بېرۍ په تمه وه چې د روبيټپوهنې دغه دواړه کارپوهان بېرته ځمکې ته ستانه کړي.

کالوين پوښتنه وکړه: ((آيا هغه نور متغير نېسټرونه به له منځه يووړل شي؟))

کالتر ورسره يوه خوله شو: ((هو، خو هيله کوم دا راته ووايه چې وروستۍ ازمايښت ولې بريالۍ وو؟))

هغې وموسل. ويې ويل: ((نېسټر ۱۰ فکر کاوه چې هغه تر انسانانو برتر دی. په دې فکر وو چې هغه او نور روبيټونه تر انسانانو زيات پوهېږي. او موږ پوهېدو چې نېسټر ۱۰ دا ډول فکر لري. نو موږ ټولو روبيټونو ته وويل چې د گاما تشعشع به يې ووژني. په تېر ازمايښت کې، روبيټونو يوه پرېکړه کړې وه، هغه دا چې دوی به انسان نه ژغوري. ځکه چې دوی پوهېدل چې که هڅه وکړي، نو له مرگ سره به لاس و گرېوان وي. نو روبيټونو زما د ژغورلو هېڅ هڅه ونه کړه.))

جنرال کالتر وويل: ((زه پوهېږم چې، ډاکټر کالوين،)) بيا يې وپوښتل: ((خو نېسټر ۱۰ ولې رامخکې شو؟))

د روبيوتونو ارواپوهې وويل: ((ځکه موږ په ازمایښت کې د تودوخې له تشعشع نه گټه واخيسته. موږ گاما تشعشع ونه کاروله. عادي نېسترونه د تشعشع د بېلا بېلو ډولونو ترمنځ توپیر نه شي کولی. دوی ته فزیک نه دی ښودل شوی. یوازې نېسټر ۱۰ یې په توپیر پوهېده، ځکه چې جیرالډ بلیک ساینس ورته تدریس کړی وو. کله چې نېسټر ۱۰ احساس کړه چې په خونه کې د تودوخې تشعشع ده، نو دی پوه شو چې دغه تشعشع یې ضرره ده. دی پوه شو چې موږ ورته دروغ ویلي، نو دی رامخکې شو. خو ده دا هېر کړې وو چې دا نور روبيوتونه به تر انسانانو لږ پوهه لري. د هغه د نیول کېدو لامل دا وو چې فکر یې کاوه دی تر موږ برتر دی. خدای پامان، جنرال.))

(۷)

ثبوت

له سوزن کالوین سره مې په ځمکه باندې د تېرو پنځوسو کلونو د بدلونونو په هکله خبرې کولې. ډاکټر کالوین وویل: ((زما هغه وخت په یاد دی چې هایپر اټومي ډرایو اختراع شو. دا تر دې ډېر پخوا وو چې موږ په فضا کې د لرې سفرونه جوگه شو او نورو ستورو ته لاړ شو.))

هغې خپله خبره پسې ونيوله: ((تر ۲۰۳۰ کلونو مخکې د ځمکې پر مخ ډېر زیات خلک او ډېر زیات دولتونه وو. او ډېر زیات اقوام هم وو. بالاخره، ټول قومونه له لویو، لویو ډلو سره یو ځای شوو. او سیمې یې جوړې کړې. زه چې وزېږېدم، په دې وختونو کې د امریکې متحده ایالتونه یو قوم وو. مگر اوس د شمالي ټلوالې یوه برخه ده. د دې بدلون مسؤل رويوتونه دي.))

ومې ویل: ((هدف دې ماشینونه دي؟))

هغې وویل: ((هو.)) ناڅاپه یې غږ د خفگان له څپو سره گډ شو. ((خو ما د ماشینونو په هکله فکر نه کاوه، ما د هغه انسان په باره کې فکر کاوه چې تېر کال ومړ. په اصل کې هغه پخپله خپل مرگ پلان کړی وو. هغه پوهېده چې موږ نور هغه ته اړتیا نه لرو. د هغه نوم سټیفن بیرلې وو.))

د خپلو خبرو په دوام يې وويل: ((بېرلې په ۲۰۳۲ کې د امريکې د دولت غړی شو. ته به هغه وخت د هلکوالي په عمر وې. ستا به په یاد نه وي. بېرلې په ۲۰۳۲ کې د ښاروال په توگه نوماند شو. او د نوموړي ټاکنې ډېرې عجيبه وې...))

فرانسیس کوین سیاستمدار وو. نوموړی له لانیڅ سره د خبرو اترو لپاره د هغه دفتر ته راغلی وو.

کوین پوښتنه وکړه: ((ډاکټر لانیڅ، آیا ستیفن بېرلې پیژنې؟))

لانیڅ ځواب ورکړ: ((نه، خو د هغه په باره کې معلومات لرم.))

کوین وویل: ((په راتلونکو ټاکنو کې به هغه ته رایه ورکړی؟))

لانیڅ وویل: ((نه پوهېږم، خبر نه وم چې ټاکنو ته ولاړ دی.))

کوین ځواب ورکړ: ((ممکن هغه زموږ راتلونکی ښاروال شي. اوسمهال هغه یوازې یو وکیل دی. خو...))

لانیڅ په بې صبری وویل: ((هو، خو له مانه څه غواړی؟))

کوین خبره ور تاو کړه: ((زه نه غواړم چې بېرلې ښاروال شي. او زه فکر نه کوم چې د امریکايي روباتونو شرکت هم غواړي چې دا کار وشي.))

لانیڅ وویل: ((پوه نه شوم.))

کوین وویل: ((د بېرلې د ماضي په باره کې هېڅ غیرعادي څه نشته. ابتدایي ژوند یې نورمال وو. په واړه کلي کې را لوی شوی، پوهنتون یې خلاص کړی. په دوه ویشټ کلنۍ کې یې ښځه مړه شوې. تر دې لنډه موده وروسته، بېرلې په موټر کې پېښه وکړه.

بیا وکیل شو او دې ښار ته راغی. خو د هغه د ژوند یو اړخ نا اشنا دی. دی هېڅ خوراک نه کوي.))

لانیڅ، کوین ته په برگو سترگو وکتل. ډېر زیات حیرانه وو.

کوین خپله خبره بیا وکړه. ((بېرلې اصلاً خوراک نه کوي. هېڅ کله! آیا پوهېږې چې دا څه معنا لري؟))

لانيگ وويل: ((آيا ډاډه يې؟))

کوين وويل: ((هو، تر ننه پورې هېچا هم په خوراک و څښاک نه دی ليدلی. او خوب هم نه کوي.))

لانيگ په څوکۍ کې شاته ډډه ووهله. ويې ويل: ((ته چې کوم څه وايې، امکان نه لري.))

کوين وويل: ((ستيفن بېرلې يو رويوت دی، ډاکټر لانيگه!))

لانيگ يو ځل بيا وويل: ((دا ناشونې ده.))

لنډه چوپټيا خپره شوه. کوين د چوپټيا پرده څيرې کړه. ((ستا شرکت دې هغه معاینه کړي.))

لانيگ ځواب ورکړ: ((نه، ښاغلی کوين، د امريکايي رويوتونو شرکت يې ولې معاینه کړي؟))

کوين وويل: ((بله لاره نه لری. که ستاسو د معایناتو له بشپړېدو مخکې کوم څوک پوه شي چې هغه رويوت دی، نو ستاسو شرکت ته به ستونزه جوړه شي. د امريکايي رويوتونو شرکت په لمريز نظام کې يوازينی شرکت دی چې پوزيتروني رويوتونه جوړوي او دغه رويوتونه تر ټولو پرمختللي رويوتونه دي، چې تر ننه دا ډول رويوتونه نه دي جوړ شوي. که بېرلې رويوت وي، بيا نو بايد پوزيتروني رويوت وي. او مسؤل يې د امريکايي رويوتونو شرکت دی.))

لانيگ وويل: ((خو موږ تر ننه پورې داسې رويوت نه دی جوړ کړی چې کټ مټ د انسان غوندې ښکاري، يانې انسان وزمه رويوت مو نه دی جوړ کړی.))

کوين وويل: ((آيا دا کار کېدون لري؟ يانې يو څوک کولی شي چې انسان وزمه رويوت جوړ کړي؟))

لانيگ ځواب ورکړ: ((هو، کېدلی شي. خو اختراع کوونکی يې پوزيتروني مغزو ته اړتيا لري. زموږ رويوتونه چې خرابېري يا ناکامېري، نو موږ بيا پوزيتروني ماغزه استعمالوو، يا يې له منځه وړو. همدا زموږ قانون دی. حکومت د امريکايي رويوتونو شرکت مجبوروي چې دا کار وکړي.))

کوين وويل: ((خو ممکن کوم چا به پوزيتروني ماغزه غلا کړي وي او انسان وزمه رويوت به يې جوړ کړی وي.))

لانيگ چيغه کړه: ((ناممکنه ده!))

کوين په ارامه لهجه وويل: ((دولت او خلک به ډېر ژر تاسو مجبوره کړي چې بېرلې تر ازمایښت

تېر کړئ. نو ولې يې اوس نه کوي؟))

لانيگ ارډمی وايست. ويې ويل: ((سيي ده! بيخي سيي ده!))

ستيفن بېرلې څلوېښت کلن وو. ځوان او خوشاله ښکارېده. لانيگ، بېرلې ته وکتل. بېرلې د لانيگ په پوښتنو پورې خندا کوله.

لانيگ تندي گونځې کړ او ډاکټر کالوين ته يې وکتل، چې د ده څنگ ته ناسته وه.

بېرلې وخندل او ويې ويل: ((ډاکټر لانيگ، ته فکر کوي چې زه هغه يم؟ څه؟!))

لانيگ ځواب ورکړ: ((موږ ته ويل شوي چې ته روبوټ يې.))

((يوازې د امريکايي روبوټونو شرکت ځيرک روبوټونه جوړوي، نو موږ بايد په حقيقت پوه شو. دا چې ته، يو سياستمدار، يو روبوټ اوسې، زموږ شرکت ته زيان اړولی شي. دا خبره بايد حقيقت ونه لري. او که حقيقت ولري، نو خلک به لاريونونه وکړي او شرکت مو نقصان کوي.))

بېرلې ځواب ورکړ: ((زه پوهېږم، چې دغه فکر لېونتوب دی، خو ته په يوه سخت حالت کې يې. زه درسه څنگه مرسته کولی شم؟))

لانيگ وويل: ((ډېره ساده ده. په يوه رستورانټ کې ډوډۍ وخوره، چې خلک دې وويني.))

هغه په خپله څوکۍ کې شاته تکیه ووهله. سوزن کالوين، بېرلې ته وکتل، خو هېڅ يې هم ونه ويل.

بېرلې ښځې ته وکتل. ويې ويل: ((زه فکر نه کوم چې دا کار به وکولی شم. زه ډېر خوب نه کوم، دا رښتيا ده. او هېڅ کله له نورو خلکو سره له خوږو خوند نه اخلم. دا غير عادي ده، خو هېچا ته هم ضرر نه رسوي. فرانسيس کوين درته دا خبره کړې چې زه روبوټ يم؟ هغه له ځانه چټيات جوړوي. هغه نه غواړي چې زه د يوه ښاروال په حيث وټاکل شم. د هغې د خبرو تر شا اصلي لامل همدا دی.))

لانيگ وويل: ((د هغې خبره به چټيات وي، خو که ته په کوم رستورانټ کې خواړه خوړې، نو ستونزه به هواره شي.))

بېرلې، سوزن کالوين ته را تاو شو. ((ته ارواپوهه يې او د امريکايي روبوټونو شرکت لپاره کار کوي،

((کنه؟))

هغې وويل: ((زه د روبوټونو ارواپوهه يم.))

بهرلې وپوښتل: ((آيا روبوټونه له انسانانو نه ډېر زيات توپير لري؟))

په سوړ انداز يې ځواب ورکړ: ((له يوې مخې سره توپير لري.))

بهرلې وموسل: ((ډاکټر کالوين، فکر کوم چې له ځان سره مو يو څه خواږه هم راوړي.))

کالوين وويل: ((حيرانه مو کړم، ښاغلی بهرلې.)) خپل بکس يې پرانيست او يوه منه يې ترې را وايسته. منه يې په پټه خوله هغه ته ورکړه.

لانينگ په غور ورته کتل، بهرلې په ارامه منه وخوړله.

سوزن کالوين وويل: ((د مني خوراک دا نه ثابتوي چې ته روبوټ يې که انسان.))

بهرلې په موسکا وويل: ((رښتيا يې نه ثابتوي؟))

کالوين وويل: ((بالکل نه، هغې د امريکايي شرکتونو مدير ته مخ کړ. ډاکټر لانينگ که ښاغلی بهرلې انسان وزمه روبوټ وي، نو دی يې ډېر عالي موډل دی. د هغه د مخ جوړښت ته وگوره، پوستکی او سترگې يې. که دی روبوټ وي، نو زما هيله ده چې د امريکايي روبوټونو شرکت به جوړ کړي وي. دی بيخي بشپړ دی. او يو بشپړ انسان وزمه روبوټ د دې وړتيا لري چې خوراک وکړي.))

لانينگ په غوسه وويل: ((زه لېونی نه يم. ماته هېڅ توپير نه کوي چې بهرلې انسان دی که نه. زه غواړم خپل شرکت وژغورم. همدا يوازینی شی دی چې په ما پورې اړه لري. هغه بايد په يوه رستورانټ کې پوره خواږه وځوري. هغه وخت به خلک د ده په اصليت پوه شي.))

بهرلې وويل: ((ډاکټر لانينگ، کوين او زه دواړه غواړو چې انتخابات وگټو. کوين غواړي چې زما مخه ونيسي. که هغه ما روبوټ بولي، نو بولي دي. خو هغه هېڅ کله دا په ثبوت نه شي رسولی چې زه يو روبوټ يم.))

بهرلې کور ته را ورسېد او د ناستې خونې ته لاړ. په تېر دواړه څوکۍ کې ناست سړي ورته وکتل او ويې خندل.

بهرلې وموسل او د سړي په اوږه يې لاس کېښود.

سړي وويل: ((ناوخته دې کړه، ستيفه.)) غږ يې کمزوری وو او په مخ يې څو ټپونه وو.

بهرلې وويل: ((بښنه غواړم، جان. يوه ستونزه لرم او ممکن ستا مرستې ته اړتيا ولرم.))

بهرلې خبره وغځوله: ((راځه چې انگر ته ووځو. ښايسته ماښام دی.))

جان يې له څوکۍ را پورته کړ. انگر ته يې يووړ، په احتياط يې په يخو وښو کېناوه.

جان وويل: ((خپله ستونزه دې راته ووايه.))

((کوين د خپلو ټاکنو کمپاين پيل کړی او هر چاته وايي چې زه روبوټ يم.))

جان ځواب ورکړ: ((ته څنگه خبر شوې؟))

((د امريکايي روبوټونو له شرکت نه دوه کسان زما ليدو ته راغلي وو، هغوی راته وويل.))

((نو ته څه کوې، ستيفه؟))

بهرلې ځواب ورکړ: ((زه يو پلان لرم، غوړ ونيسه او راته ووايه چې کار به ورکړي که نه.))

فرانسيس کوين، الفريد لانينگ ته وکتل. دې سياستمدار وويل: ((بهرلې دروغ وايي.))

لانينگ وپوښتل: ((که ستا خبره غلطه وي، بيا به څه کوې؟ موږ پخپله سترگو وليده چې منځه يې وخوړه. هغه روبوټ نه دی، دغه کيسه ټول چټيات دي.))

کوين له کالوين نه پوښتنه وکړه: ((فکر کوې چې بهرلې انسان دی؟ لانينگ راته وويل چې ته د روبوټونو متخصصه يې.))

سوزن کالوين په ځلاند، غټو سترگو کوين ته وکتل.

هغې وويل: ((يوازې دوه لارې دي چې دا راته په ډاگه کړي چې بهرلې روبوټ دی. بايد د هغه بدن ته دننه ور ننوځې، يا يې ذهن مطالعه کړې. د هغه د بدن د داخلي مشاهدې لپاره يا کولی شې پرې يې کړې او يا له اکسري وړانگې گټه واخلې او د دې لپاره چې پوه شې چې د هغه ذهن په څه ډول له انساني ذهن نه متفاوت دی، کولی شې د هغه ذهن مطالعه کړې. که بهرلې پوزيټروني روبوټ وي، نو بايد د روبوټپوهنې درې قوانينو ته غاړه کېږدي. ښاغلی کوين، له دې قوانينو نه خبر يې؟))

کوين ځواب ورکړ: ((په اړه مې يې اورېدلي دي.))

ارواپوهې وويل: ((که بهرلې له درې واړو نه له يوه هم سرغړونه وکړي، نو رويوت نه دی. خو، که ټولو ته غاړه ږدي، بيا نو رويوت کېدلی شي. او يا به نو يو ډېر ښه انسان وي. د يوه عالي رويوت او د ډېر فاضل انسان ترمنځ توپير کول، ناشونی کار دی.))

کوين وويل: ((نو دا هېڅ کله په ثبوت نه شي رسولی چې بهرلې رويوت دی که نه. هدف دې همدا دی، ډاکټر کالوين؟))

((ممکن دا به درته په ډاگه کړم چې هغه رويوت نه دی.))

کوين وويل: ((زه نه غواړم چې ته دا کار وکړې. ډاکټر لانينگ، آيا د يوه انسان وزمه رويوت جوړول امکان لري؟))

لانينگ ځواب ورکړ: ((هو.))

کوين وويل: ((بيا به نو وگورو چې د ښاغلي بهرلې دننه څه دي؟)) او له دې خبرې سره پاڅېدله.

لانينگ سوزن کالوين ته مخ کړ. ((ولې دې....؟))

کالوين په زير غږ وويل: ((ستا لپاره دروغ نه شم ويلی.))

لانينگ وپوښتل: ((خو هغه وخت به څه کوو چې بهرلې را وسپړل شي او موږ پوه شو چې هغه رويوت دی؟))

کالوين وويل: ((دا کار به هېڅ کله هم نه کېږي. بهرلې هم د کوين هومره چالاکه دی. په اصل کې که وگورو، تر کوين ډېر هوشيار دی.))

د انتخاباتي کمپاين تر پيل يوه اونۍ دمخه، د ستيفن بهرلې په هکله خبري راپورونه ورکول کېدل. ويل کېدل چې ممکن بهرلې يو رويوت وي. لومړی خلکو پرې وخنډل. خو بيا يې ورو، ورو پوښتنې راپورته کړې.

((آيا دا امکان لري؟ که دا کيسه حقيقت ولري، نو ډېر بد کار به وي!))

خلکو لاريونونه را وايستل. ساتونکي د امريکايي رويوتونو د شرکت د دفترونو مخې ته ودرېدل. پوليسو د ستيفن بهرلې د کور ساتنه پيل کړه.

د هاروې به نوم يو مفتش له دوو پوليس افسرانو سره د بېرلې کور ته راغی. په لاس کې يې سند نيولی وو. ويې ويل: ((ښاغلی بېرلې، ستاسو د کور تلاشي ته راغلي يو.)) بېرلې ته يې کاغذ په لاس کې ورکړ. ((دا د تلاشي امر دی. موږ اجازه لرو چې ستاسو په کور کې د ميخانيکي انسانانو يا روبوټونو لپاره تلاشي وکړو.))

بېرلې اجازه لیک ته وکتل. ويې ويل: ((ډېر ښه، تلاشي يې کړئ.))

افسرانو د کور تلاشي پيل کړه. هاروې بېرلې ته مخ واړاوه. ويې ويل: ((ښاغلی بېرلې، موږ بايد تاسو هم تلاشي کړو.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې دا دی چې بايد اکسرې مې واخلي؟ صبر چې اجازه لیک بيا درته ولولم.)) سند ته يې وکتل. ((دغه سند وايي چې تاسو زما کور تلاشي کولی شئ. دا يې نه دي ليکلي چې تاسو زما اکسرې هم اخيستلی شئ.))

هاروې په خندا ځواب ورکړ: ((تاسو له قانون نه ښه خبر ياستئ.)) بيا يې خپلو افسرانو ته غږ کړ او لاړل. موټر ته چې ورسېدل، هاروې له خپل جېب نه يو کوچنی ماشين را وايست. د ماشين پرمخ سکرين ته يې وکتل. لومړی ځل وو چې هاروې اکسرې انځور اخيستی وو.

کوين له بېرلې سره ويډيويي اړيکه ټينگه کړه. ويې ويل: ((ټولو ته وایم چې ته ځانگړې جامې اغوندي چې د اکسرې مخه نيسي. نو دوی به پوه شي چې هغوی ستا اکسرې انځورونه نه شي اخيستلی.))

بېرلې په ارامه ځواب ورکړ: ((نو له دې سره به زه څه ستونزه ولرم؟))

کوين ځواب ورکړ: ((ځکه چې خلک به وايي چې ته له اکسرې وېرېږې. خلک به وايي چې ته کوم راز ورنه پټوي.))

بېرلې وويل: ((او خلک به په دې هم پوه شي چې تا قانون تر پښو لاندې کړی. دوی به پوه شي چې تا له اجازې پرته يو کار کړی. کله چې زه وټاکل شم، خلک به وويني چې زه رښتینی او ايمانداره سپړی یم. دوی به وگوري چې زه له هېڅ قانون نه سرغړونه نه کوم.))

کوين په منفي انداز وويل: ((کله چې ستا کور تلاشي کېده، د يوه نفر درک نه وو.))

بېرلې وويل: ((هو، زما پخوانی استاذ. هغه له ماسره اوسېږي، خو اوس تللی دی. ناروغه وو. په

کلي کې ارام کوي.))

کوين وپوښتل: ((دغه سپړی ساينسپوه دی؟))

بهرلې وويل: ((هغه پخوا يو وکیل وو، خو بيا يې پېښه وکړه. اوس بايوفزيک لولي. دولت هغه ته د دې کار اجازه کړې ده.))

کوين وپوښتل: ((او ستا دغه ... استاذ... د رويوتونو په هکله په څه پوهېږي؟ آيا رويوت جوړولی شي؟ آيا د دې وس لري چې پوزيتروني ماغزه ترلاسه کړي.))

بهرلې ځواب ورکړ: ((د امريکايي رويوتونو د شرکت له ملگرو نه دې پوښتنه وکړه. هغه به معلومات درکړي.))

کوين وويل: ((زه فکر کوم چې ستا استاذ، اصلي سټيفن بهرلې دی. او زه فکر کوم چې ته هماغه رويوت يې چې هغه پنځولی.))

بهرلې وويل: ((رښتيا؟ نو بيا يې ثباته کړه.))

کوين وويل: ((په کلي کې به ستا د استاذ کور تلاشي کړو، زه ډاډه يم چې هله به په حقيقت خبر شو.))

بهرلې وويل: ((زما استاذ ناروغه دی، او له پوليسو نه د تلاشي اجازه نامه اخيستل به سخته وي.))

څو شېبې وروسته، کوين بيا وغږېده: ((خپل ټاکنيز کمپاين دې ودروله، بهرلې. نه يې شې وړلې.))

بهرلې وويل: ((فکر کوم چې وړلې يې شم.))

کوين وويل: ((د رويوتپوهنې له درې قوانينو څخه يو يې مات کړه. نو دا به ثابته شي چې ته رويوت نه يې. خو ته له درې قوانينو څخه يو هم نه شې ماتولی، نو خلک به په دې يقيني شي چې ته رويوت يې.))

تر ټاکنو يوه اونۍ دمخه، د بهرلې ښوونکی له کلي بهرته راستون شو. خو نوموړی د بهرلې کور ته رانه غی، بلکې موټر د ښار يوې بلې برخې ته يووړ.

بهرلې ورته وويل: ((تر څو چې ټاکنيز کمپاين پای ته رسېږي، همدلته اوسه.))

جان وويل: ((فکر کوې چې کوم خطر دی؟))

بهرلې وويل: ((نه. د کوم خطر اندېښنه نه لرم. خو که ته دلته اوسې، نو لږ تر لږه ستا په اړه به اندېښمن نه يم. په کلي کې خو به چا ستونزه نه وي درته جوړه کړې؟))

((نه.))

((نو هر څه ښه سرته ورسېدل؟))

((هو، هېڅ ډول مشکل به نه وو.))

((ښه نو، په ځان پام کوه او سبا ته ټلویزون وگوره.))

لینتن، چې د بهرلې د ټاکنیز کمپاین مدیر وو، اندېښمن برېښېده. د لینتن وظیفه خورا پېچلې وه. بهرلې به د لینتن مشورو ته غوږ نه نیوه.

بهرلې وويل: ((زه له خلکو سره خبرې کوم.))

لینتن په اندېښنه وويل: ((نه یې شې، ستیغه! په ښار کې ډېر زیات لاریونوال دي. هېڅ څوک به دې دلایلو ته غوږ ونه نیسي. کویڼ ډېر زیات پارولي او وېرولي دي. ستا لپاره ډېر زیات خطر دی.))

بهرلې وويل: ((ماته هېڅ خطر نشته.))

لینتن یې خبره تکرار کړه: ((خطر نشته؟ د سرک په سر پنځوس زره لاریون کوونکي دي، او غواړي چې ټول رېووتونه له منځه یووړل شي. دوی فکر کوي چې ته رېووت یې، نو غوږ درته نه نیسي، بلکې برید به درباندي وکړي!!))

ټوله لاره د خلکو له گڼې گونې ډکه وه. او میلیونونو خلکو په ټلویزونونو هم لیدل. د ټاکنو خبرونه په ټوله نړۍ کې خپاره شوي وو. ټولو غوښتل چې په دې پوه شي چې کویڼ رښتیا وايي که نه. آیا ستیفن بهرلې رېووت دی که انسان؟

خلکو له غوسې چیغې وهلې او شعارونه یې ورکول. بهرلې خپلو خبرو ته دوام ورکړ، خو هېچا هم غوږ نه ورته نیوه.

ناڅاپه بېرلې د گڼه گونې مخې ته يو ډنگر سړی وليد، هغه غوښتل چې بېرلې ته کوم څه ووايي. بېرلې مخې ته ور تېټ شو. ويې ويل: ((غوږ دې نه اورم. دلته راشه. که کومه پوښتنه لرې، نو زه به يې ځواب درکړم.))

گڼه گونې چې له اندامه وچ سړی د بېرلې په خوا کې وليده، ورو، ورو غلي شول. بالاخره بشپړه چوپټيا خپره شوه.

بېرلې وپوښتل: ((کومه پوښتنه لرې؟))

ډنگر نفر بېرلې ته په ځير وکتل. چيغه يې کړه: ((ته وايې چې ته رويوت نه يې. نو ثابته يې کړه. په ما وار وکړه. ته په ما وار نه شې کولی، رذيله!))

ټول په تمه وو او د صحنې ننداره يې کوله.

بېرلې وويل: ((زه ولې په تا وار وکړم، هېڅ لامل يې نه لرم.))

ډنگر سړي په زوره وخنډل. چيغه يې کړه: ((ته ما نه شې وهلی. نه مې شې وهلی. ته انسان نه يې. شيطان يې.))

ستيفن بېرلې ناڅاپي حرکت وکړ. د گڼه گونې په وړاندې او د ميليونونو هغو خلکو په مخکې چې په ټلويزون يې دا صحنه ليدله، ستيفن په سړي وار کړ. لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خوله وواهه. سړی په ځمکه را وغورځېده.

لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خولې وواهه.

بېرلې وويل: ((بېننه غواړم.)) په ارامه يې سړی پورته کړ او ساتونکو ته يې مخ کړ. ((هيله کوم دننه يې ننباسئ. زه غواړم وروسته ورسره خبرې وکړم.))

سوزن کالوين وليدل چې بېرلې سړی وواهه. هغې موټر تاو کړ او روانه شوه. شېبه وروسته، يوه خبريال د رويوتونو په ارواپوهې پسې منډه کړه او پوښتنه يې ترې وکړه.

هغې ځواب ورکړ: ((هو، دی انسان دی.))

خبريال سمدستي له هغه ځايه لاړ. د بېرلې پاتې وينا هيچا هم وانه ورېده.

ډاکټر کالوين او سټيفن بېرلې يو ځل بيا هم سره وليدل. دغه ليدنه يې د بېرلې تر ښاروال کېدو يوه اونۍ مخکې وه. او د شپې ناوخته مهال وو.

کالوين وويل: ((ستړی نه ښکاري.))

بېرلې وموسل. ((کوين ته دا خبره مه کوه، که نه نو تر اوږدې مودې به خوب ونه شم کړای.))

ځواب يې ورکړ: ((نه يې ورته وایم، خو د کوين تيوري هم دلچسپه وه. خبره يې رشتيا وه؟))

ځواب يې ورکړ: ((د هغې د تيوري ځينې برخې رشتيا وې. سټيفن بېرلې ځوان وکيل وو. غوښتل يې چې ټول انسانان ښه ژوند وکړي. له سياست سره يې ډېره علاقه لرله. په استدلال کې ډېر تکړه

وو. په بایوفزیک کې هم ډېر ښه وو. خو ستیفن بېرلې یوه ډېره ناوړه پېښه وکړه او ډېر سخت تپي شو. په مخ او بدن یې ډېر تپونه درلودل. له پېښې څه موده وروسته، نادرکه شو. نه پوهېږم څنگه، خو پوزیتروني مغز یې ترلاسه کړل او یو بدن یې ورته جوړ کړ. ده تر ټولو پرمختللی روبوت جوړ کړ او دا یې ور وښودل چې د ده غوندې شي. په دې ماشین یې ستیفن بېرلې نوم کېښود او نړۍ ته یې را وباسه. بېرلې پخپله په خپل پتنځای کې وو او استاذ شو. هغه هېچا هم نه دی لیدلی...))

کالوین په بېره وویل: ((نو تا چې په هغه سړي وار وکړ، نو د کوین تیوري له منځه لاړه. دا کار څنگه وشو؟))

بېرلې ځواب ورکړ: ((بېرلې په دې کیسه نه پوهېږي، خو هغه له ماسره مرسته وکړه. زما کسانو خلکو ته وویل چې ما تر ننه پورې څوک نه دي وهلي. زما خلکو ویل: «که ستیفن بېرلې په کوم چا له وار کولو ډډه وکړي، نو دا به په دې معنا وي چې هغه روبوت دی.» دا زما پلان وو او زما خلکو ټولو ته همدا خبره وکړه. ورپسې مې یوه وینا برابره کړه. زما گومان دا وو چې یو څوک به هر ورومرو د روبوتپوهنې د قوانینو په تړاو ما ازمایي، او کوم څوک به رانه غواړي چې وار پرې وکړم. هغه همدا کار وشو. او له هغه وروسته زه بريالی شوم.))

د روبوتونو ارواپوهې سر وخوځاوه. ویې ویل: ((زما روبوتونه خوښېږي، او تر انسانانو مې هم ډېر خوښېږي. زه فکر کوم چې روبوت به ډېر تکړه سیاسي پوه وي. روبوت به رښتیني وي، احتیاط به کوي او له انصافه به کار اخلي. او د دې وړتیا به نه لري چې انسانانو ته زیان ورسوي. روبوت به یو ډېر عالي رهبر وي.))

بېرلې وویل: ((خو روبوت ممکن له دې امله ماتې وخوري چې ماغزه یې د انسان د مغزو په کچه پېچلي نه دي.))

کالوین وویل: ((خلک مشورې ورکولی شي. حتی انساني سیاستمداران هم له مشاورینو پرته مخته نه شي تللی.)) بیا یې وخنډل.

بېرلې وویل: ((ولې خاندې، ډاکټر کالوین؟))

ځواب یې ورکړ: ((ځکه چې د ښاغلي کوین د تیورۍ یوه مهمه برخه غلطه وه.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې څه دی؟))

کالوین وویل: ((کوین یو مهم شی هېر کړي.))

بېرلې وويل: ((پوه نه شوم.))

ډاکټر کالوين له ځايه پاڅېده. ويې ويل: ((يوازې يو وخت دی چې رويوت په انسان وار کولی شي، بې له دې چې لومړی قانون مات کړي. يوازې يو ځل.))

بېرلې وپوښتل: ((او هغه کله؟))

ډاکټر کالوين د دروازې په لور لاړه. ويې خندل او ورو يې وويل: ((کله چې هغه سپړی، يو بل رويوت وي. خدای پامان، ښاغلی بېرلې. له نن نه پنځه کاله وروسته، د منطقوي همغږي کوونکي د پوست لپاره ټاکنې کېږي. په دې هيله چې ته ورته بريالی شې.))

سوزن کالوين ته مې وکتل. د وېرې څپو په سر اخیستی وم. پوښتنه مې وکړه: ((بېرلې په رښتيا رويوت وو؟))

ځواب يې ورکړ: ((هېڅ کله هم سل په سلو کې دا خبره نه شو کولی. زه فکر کوم چې هغه رويوت وو. خو کله چې بېرلې ومړ، بدن يې له منځه يووړل شو. هېڅ څوک به دا ثابت نه کړي چې هغه رويوت وو که انسان. په هر حال، دا دومره مهمه نه وه، که څنگه؟))

ومې ويل: ((سمه ده.))

کالوين وويل: ((ستيفن بېرلې ډېر ښه ښاروال وو. پنځه کاله وروسته ستيفن په رښتيا هم منطقوي همغږي کوونکی شو او چې په ۲۰۴۴ کال کې د ځمکې هېوادونو فدراسيون جوړ کړ، نو دی لومړنی نړيوال همغږي کوونکی شو. او تر دې مهاله پورې، هر څه د ماشينونو په کنټرول کې وو.))

ډاکټر کالوين چې پاڅېدله، ويې ويل: ((ټوله کيسه همدومره وه. په خپلو سترگو مې وليدل چې رويوتونه په څه ډول جوړېږي. په پيل کې دوی خبرې نه شوی کولی او انسانانو به دوی ته هدايات ورکول. اوس رويوتونه ډېر زيات هوښيار او پياوړي شوي او پخپله د انسانانو ژوند کنټرولوي. اوس دا پرېکړه ماشينونه کوي چې څوک بايد ژوند وکړي او څوک ومري. زما عمر تېر دی او سترې شوې يم. زما ژوند به ډېر ژر پای ته ورسېږي. ځوانه، ته به نور هم ډېر څه ووينې چې څه پېښېږي.))

ما سوزن کالوين بيا هېڅ کله ونه لیده. کالوين تېره مياشت، د دوه اتيا کلو په عمر له دې نړۍ سترگې پټې کړې.

پای

د ژباړن پېژندنه

له خپلې خاوروې، شاوخوا دوه زره كيلومتره لرې، په پردۍ خاوره كې يې په نړۍ كې سترگې وغړولې. رحمت شاه فراز د ۱۹۹۹ كال، د اپريل په څلورمه په پاکستان كې زېږېدلى. فراز د سيد عبدالمتين زوى دى او د خپلو ځاپوړو ژوند او تر لسم ټولگي پورې زده كړې يې په همدې هېواد كې كړې. په ۲۰۱۲ كې يې چې كورنۍ د پلرونو او نيكونو هېواد ته له اوږده مهاجرت او مسافرت وروسته راستنه شوه، له دوه كاله تعليمي ځنډ وروسته يې په افغان ښوونځي كې خپلو زده كړو ته دوام وركړ.

دمگړۍ، په مريم پوهنتون كې د معلوماتي ټكنالوژۍ د دوهم كال زده كړيال دى او خپل تعليمي او كاري ژوند په خپل گران وطن كې تېروي.

تر دې دمه يې په بېلا بېلو برخو كې څو كتابونه او كتابگوټي ليكلي او ژباړلي، چې ځينې يې بشپړ، يو شمېر لا هم تر كار لاندې او يوازې يو كتاب يې د چاپ په گانه سمبال شوى. د دې ترڅنگ، د خپل فېسبوک له اكاؤنټ او تاند وېبپاڼې څخه يې هم وخت پر وخت په بېلا بېلو سياسي، ټولنيزو، علمي، ټكنالوژيکو او كمپيوټر پوهنيزو موضوعاتو مقالې خپرېږي. دغه راز، د ((كمپيوټر ساينس)) په نوم د فېسبوک يوه پاڼه هم لري چې په ټوله كې يې كمپيوټر ساينس او ټكنالوژۍ ته ځانگړې كړې او د خپل ورور ښاغلي عبدالحميد په پوره مرسته او لاسنيوي يې اداره كوي.

د ژباړن ليكلي او ژباړلي كتابونه:

1. د سوره اخلاص تفسير	علامه اقبال ^{رح}	ژباړه	انلاين
2. د امت يو والى	مفتي شفيق عثمانى ^{رح}	ژباړه	انلاين
3. د هندوستان ټگان	رحمت شاه فراز	ليكنه	انلاين
4. يوه دنيا خبرې	رحمت شاه فراز	ژباړه او ټولونه	انلاين
5. كمپيوټري ژبې	هېري هېنډرسن	ژباړه	انلاين

6.	د ماشوم ارواپوهنه	د. عبدالرؤف	ژباړه	ناچاپ
7.	د وخت ارزښت	ډاکټر يوسف القرضاوي	ژباړه	چاپ
8.	زه روپوت یم	آیزک آسیموف	ژباړه	انلاين
9.	روژه	رحمت شاه فراز	خپرنیزه مقاله	انلاين
10.	سياست، ټولنه او کمپیوټر پوهنه	هېري هندرسن	ژباړه	ناچاپ
11.	د لوژیو کورنۍ	رحمت شاه فراز	ژباړه او ټولونه	انلاين
12.	الن تیورینگ (ژوندلیک)	هېري هندرسن	ژباړه	ناچاپ
13.	کمپیوټر پوهان	هېري هندرسن	ژباړه	ناچاپ
14.	لس کمپیوټر پوهان	رحمت شاه فراز	لیکنه	ناچاپ
15.	معاصره روپوت پوهنه	هېري هندرسن	ژباړه	ناچاپ
16.	مصنوعي ځیرکتیا	بین کوپین	ژباړه	انلاين
17.	ته یې کولای شې	قیصر عباس	ژباړه	ناچاپ

او داسې نور...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library